



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

SANCTI|| IOANNIS|| DAMASCENI OPERA,||

Johannes <Damascenus>

Parisiis, 1577

De Christi transfiguratione Oratio, Græcè & Latinè.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71880](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71880)



ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ

ἡμῶν καὶ μακαριωτάτου μοναχῆ καὶ
πρεσβυτέρου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνῆ,
λόγου τοῦ ἁγίου Ἐφραίμου μεταμόρφω-
σιν ἑκ κλέος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

SANCTI PATRIS

nostri, ac beatissimi monachi & pres-
byteri, Ioannis Damasceni, de glorio-
sa Domini nostri Iesu Christi trans-
figuratione, Oratio.

Hæc Oratio, una cum tribus iis, quæ deinceps sequuntur, nunc primum & Græcè & Latine in-
lucem exit. Idque eruditissimi viri Iacobi Cuiacij beneficio: qui mihi pro ea humanitate, quæ in
ipso minimè sanè vulgaris est, non modò codicem eum, qui præter has orationes Physicæ, etiam com-
plectebatur, sed etiam alterum volumen, in quo præter alia permultæ Chrysostomi Epistolæ continen-
tur, benignè commodavit. Quo quidnò nomine planè ingratus sim, nisi me multum ei debere profitear.

C ΕΥΤΕ πανηγυριστο-
μῶν σήμερον, ὃ φιλό-
θεον σύστημα. δεῦτε συν-
εορτάσωμεν σήμερον
ταῖς ἁγίαις δυνάμεσιν.
ἡγάσι γὰρ ἐνθάδε σὺν
ἡμῖν εορτάσοντες. δεῦ-
τε ὡς ἐν κυμβάλοις εὐχριστοῖς τοῖς χαίλαις,
ἀλαλάσωμεν. δεῦτε σκιρτήσωμεν πνεύ-
ματι. τῆν γὰρ εορτὴν καὶ πανηγυρίαν; τῆν
θυμῆν καὶ ἀγαλλίασιν; ἀλλ' ἢ τοῖς φο-
βημένοις καὶ κύναιον, τοῖς βιάδι λαβύει-
σι, τοῖς τῷ πατρὶ καὶ υἱῷ καὶ τῷ πνεύματι συν-
αἰδίον σέβουσι, τοῖς ψυχῇ καὶ ἐνοσίᾳ καὶ
σώματι καθομολογοῦσι θεότητα ἐν βίῳ
ἀδιαίρετος γνωσιζόμενον ταῖς ὑποστά-
σεσι, τοῖς εἰδοσί καὶ λέγουσι καὶ χροῖον υἱὸν
καὶ θεὸν καὶ θεὸν, μίαν ὑπόστασιν, ἐν δυ-
σὶν ἀδιαίρετοις καὶ ἀσυγχῆτοις ἑαῖς φύσε-
σι γνωσιζόμενον, καὶ τοῖς αὐτῶν φυσικαῖς
ιδιώμασιν; ἡμῖν εὐφροσύνη καὶ χερεὰ πᾶ-
σα εορπὸς ἡμῖν ὃ χροῖος τὰς εορπὰς ἐκ-
τετέλειεν. καὶ γὰρ ἔτι χαίρειν τοῖς ἀσεβέ-
σιν. Σποδῶμεθα λύπης ἀπάσης νέφος ἕπι-
σκοπῆσιν ἡμῖν τῷ νῶ, καὶ τῶτον σὸν εὐ-
σῆς ἕλος ἀρετῆς. πάντων τῶν γῆ-
νιων ἀειφρονήσωμεν. σὸν ἐν γῆ γὰρ ἡμῶν
τὸ πολίτευμα. πρὸς ἕρανὸν τ' ἰδὲν ἀνα-
τείνωμεν, ὅθεν καὶ σωτήρα χροῖον ἀπει-
δεχόμεθα κύναιον. σήμερον φάτος ἀρε-
σῆς ἀβυσσος, σήμερον ἀγῆλης θείας φύ-
σεως ἀπερίεργος, ἐν Θαβῶρ τῷ ὄρει τοῖς
ἀποστόλοις ἀγάλλεται σήμερον παλαμῆς καὶ

GEDUM, ô pie cœ-
tus, hodiernum hunc
diem lætis animis ce-
lebremus. Agedum,
hunc festum diē cum
supernis virtutibus a-
gitemus. Huc enim
nobiscum festi celebrandi gratia vena-
runt. Agedum, in cymbalis bene sonan-
tibus, hoc est labiis, iubilemus. Agedū,
spiritu exultemus. Cui enim festum, ac
læta celebritas? Cui voluptas & exulta-
tio? An non iis qui Dei timore præditi
sunt, qui Trinitatem colūt, qui cum Pa-
tre Filium ac sempiternum Spiritum ve-
nerantur, qui animo, & cogitatione, atq;
ore deitatem, in tribus personis sine vlla
distinctione agnoscendam, confitentur,
qui deniq; Christū Dei filium ac Deū,
vnam personā, in duabus ab omni diui-
sione atque confusione remotis naturis,
earūque naturalibus proprietatibus in-
telligendam, & sciunt & dicunt? Nobis
læticia, & festiū omne gaudium: nobis
Christus festa perfecit. Nō enim est gau-
dere impiis. Omnis mœstitia, quæ mētē
nostrę tenebras offundit, nec eam in altū
attolli sinit, nubē discutiamus. Terrena
omnia nihili pendamus. Neque enim in
terra conuersatio nostra est. Mentem in
cœlum erigamus, vnde etiā saluatorem
Dominum Iesum Christū expectamus.

Psal. 148.

Esa. 48.

Phil. 3.

1. Tim. 6.

radius in monte Thabor Apostolorum oculos perstringit: hodie veteris ac noui



Testamenti Dominus Iesus Christus agnoscitur, ille, inquam, mihi & re & nomine charus, ille verè dulcissimus summèq; expetendus, atque omnis suavitatis cogitatione excedens. Hodie veteris Testamenti auffer ac diuinus Legislator Moses in monte Thabor Legislatori Christo seruillem in modum, tanquã herostat, atque humanitatis ab eo assumptæ cognitione illustratur, quam typicè duntaxat olim edoctus fuerat. Hoc enim
 2 per Dei posteriora significari dixerim. Ac iam deitatis gloriam liquidò perspicit, sub petrâ foramine coopertus, quæ quidem petra Christus est, incarnatus Deus, Verbum, ac Dominus, què admodù diuinus Paulus his verbis apertè nos docuit, Petra autè erat Christus, qui carnis suæ tanquam perexiguam quandam rimam strictim aperuit, inmensòque lumine, atq; omne oculorum robur superante, astantiũ oculis perstrinxit. Hodie ille noui Testamenti antesignanus, qui Christum Dei filium apertissimis verbis prædicauit, dicens, Tu es Christus filius Dei viui, veteris auspicem vtriusque donatori astantè intuetur, altàq; voce proloquẽtem, Hic est ens ille, què, velut me, prophetam excitatum iri prædixi: velut me, inquam, vtpotè hominè, ac noui populi duce: supra me autem, vt, & mihi, & rebus omnibus conditis dominantem, qui què & mihi & tibi vtrũque Testamẽtum, hoc est vetus ac nouũ sanxit. Hodie noui Testamenti virgini, veteris virgo, Dominũ, qui ex virgine virgo est, faustè annunciat. Agite igitur, Daudi propheta morem gerentes, psallamus Deo nostro, psallamus, regi nostro psallamus. Rex omnis terræ Deus: psallamus sapiẽter, sermonum videlicet gustum sentientes. Guttur quidem cibus degulstat, mens autem sermones discernit, ait, vir quidã sapientiæ laude præstantissimus. Psallamus etiã spiritu, qui omnia perscrutatur, etiam profunda Dei arcana: in Patris lumine, hoc est Spiritu omnibus rebus lucem afferente, lumen inaccessum, id est Dei filium, cernentes. Nunc visa sunt, quæ hominum oculis cerni non poterant, nimirum terrenum corpus diuinum splendorem emittens, mortale corpus deitatis gloriam fontis instar fundens. Nam & verbum caro, & caro verbum facta est, etiam si

νέας διαθήκης δεωότης γινώσκεται ἰσοῦς ἢ χριστός, τὸ φίλον ἐμοὶ καὶ ἀγαθὸν καὶ ὄνομα, τὸ γλυκύτατον ὄντως καὶ ποθητότατον, καὶ ἀπάσις γλυκύτητος ὑπερβαίνον ἔνοιαν. σήμερον ὁ τὸ παλαιῶς ἔξαρχος μωσῆς ὁ θεὸς νομοθέτης ἐν ὄρει Θαβὼρ τῷ νομοδότη χριστῷ δούλοσφρεπῶς, ὡς δεωότητι, παρῆσται, καὶ τὸ τὸ οἰονομῆσαι αὐτῷ γινώσκεται, ἡ τὴν τυπικῶς πάλαι μεμνησθῆναι, τὸ τὸ γὰρ φαίμεν ἂν ἔγωγε διὰ τὸν θεὸν ἅ ὀπίσθια, καὶ τριῶν ὅσα τῶν δόξων τὸ θεότητος, οὐκ ἐπαθῆναι ὑπὸ τῶν πέτρας ὀπίω ἢ φησὶ ἡ γραφή, πετρά βῆν ὁ χριστός, (καριαθεὶς θεός, λόγος, καὶ κύριος) κατὰ παῦλος ὁ θεὸς διαρρηθῆναι ἡμῶς ἐξεπαίδευσεν ἢ δὲ πέτρα ἡ ὁ χριστός, ὃς τὸ εἰαυτῷ σαρκὸς ὡσπερ πνα σμικροτάτῳ ὀπίω παρλιωῶξε, καὶ φωτὶ ἀπλήτῳ, καὶ πάσις σφῆροτέρω ὀπίω, τοὺς παρόντας κατήρατε. σήμερον ὁ τῆς νέας διαθήκης κορυφαίωτατος, ὁ τὸ χριστὸν ὑὸν θεὸν ἀναγορεύσας τριῶν ὀπίω, ἐν τῷ φάσμα, σὺ εἶ ὁ χριστός ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, τὸ ζῶντος, τὸ τὸ παλαιῶς ἔξαρχον, τῷ τῷ ἀμφοτέρω νομοδότη ὅσα παρῆσται, καὶ διασφραγῆσαι φθεγόμενον, ἔπος βῆν ὁ ἀνδρὸν ὡς ἐμὲ προσφῆται ἀνασῆσθαι, προσήρευστα, ὡς ἐμὲ μὲν, ὡς ἀνθρώποι, καὶ τῷ νέας λαῶ ἔξαρχον, ὑπὲρ ἐμὲ δὲ, ὡς καὶ ἐμοῦ καὶ πάσις κτερεύοντα κτίστας, τὸν ἐμοὶ τε καὶ σοὶ τὰς διαθήκας ἀμφο, παλαιάν τε καὶ χριστὸν διαθεόμενον. σήμερον τῷ παρῆσται τὸ νέας ὁ παρῆσται τὸ παλαιῶς τὸ ἐκ παρῆσται παρῆσται εὐαγγελίζεσθαι κύριον Δεῦτε ἐν δαβὶδ τῷ προσφῆτῃ περὶ ἡμῶν, ἰάλαμν τῷ θεῷ ἡμῶν, ἰάλαμν, τῷ βασιλεῖ ἡμῶν ἰάλαμν, ὁ βασιλεὺς πάσις τὸ γῆς ὁ θεός, ἰάλαμν συνεπῶς, τὸ τῷ λόγων ἀποθανόντων γένεστος. λαρυγῆ μὲν σῆτα γενέσθαι, τοὺς δὲ λόγων ἀλακρινῆ, φησὶν ὁ σοφώτατος. ἰάλαμν καὶ τῷ πνεύματι τῷ ερευνῶντι τὰ πάσις, καὶ αὐτὰ τὰ βῆν τῷ θεῷ, τὰ ἀπὸρρητα, ἐν τῷ φωτὶ τῷ πατρὸς, τῷ τὰ πάντα φωτίζοντι πνεύματι, φῶς ὄραντες τὸ ὑὸν τῷ θεῷ τὸ ἀσφῆσται. νῦν ἀσῆσται τὰ τοὺς ἀνθρώπων ἀθέατα ὄμμασι, σῶμα γίνον θεῶν ἀκαυάζον λαμπερότητα, σῶμα θνητῶν, δόξαν πηγάζον θεότητος, ὁ γὰρ λόγος σὰρξ, ἢ σὰρξ τε λόγος ἐγένετο,

Exod. 5.

1. Cor. 10.

Mat. 16.

Deut. 18.

Psal. 46.

Job. 34.

1. Cor. 14.

1. Cor. 2.

G

H

I

K

neutrum

A ει χη μη τ' οικειας εξεσηκει εχάτερον φύσεως. α θαύματος πάντα εν τω σώματι υφ' αυτου. οσα εξωθεν η δόξα τω σώματι προσεγενετο, αλλ' ενδθεν εν τ' αρήτη λόγω υιομυνης αυτω καθ' υποστασιν τω θεω λόγω υφ' αυτου θεότητος. πως τα άμικτα μίχονται; και μηδ' ασυγχυτα; πως συμβαίνει εις εν τα ασυμμετα, και τ' οικειον οσα ενβαίνει λόγον τ' φύσεως; ενώσεως τ' το πο δρᾶμα τ' καθ' υποστασιν εν τα ενωμένα, χη μίαν υπόστασιν ασυγχυτα, εν άδιακρίτω διαφορα, χη ασυγχυτω ενώση, τ' ενότητος φυλακισμένης τ' υποστάσεως, χη τ' διὰδος της ενότητος τ' φύσεως, αλλ' τε τ' τω λόγω αμεταβλητης σαρκώσεως, χη τ' υπέρ εν τ' βροτείας (αρκιος απεπις θεώσεως, και θεω μηδ' τα ανθρωπινα γινεθ, ανθρωπου δε τα θεια, τω προτω τ' αντιδασεως, χη τ' εν αλληλοις ασυγ-

B χυτα περιχρησεως, και τ' καθ' υποστασιν ενώσεως. εις γαρ βτην ο κακεινο αν αιδίας, και τ' το γενόμνος υφερον. σημερον εξαιεθ ανθρωπων οση τα ανικεσα. ο γαρ οράμνος ανθρωπος θεω υος μονογενης ηγαπημνος μαρτυρεται χη ομοσιος, αλευθης η μαρτυρία, αληθης η ανάρρησις. αυτος γαρ ο γενήσας πατηρ, εκφανει τλω ανάρρησιν. παρτω Δαβιδ και πιασέτω τλω θεόφθορον λυραν τω πνεύματος, και τρανώτερον νη μελωδείτω χη εκτυπώτερον ρησιν, τω πάλαυ περιβλεπτικοις εκαθει χη καθαροις προσρόμνος άμμοσι τ' θεω λόγω τ' προσ ημάς εν (αρκιον ελευσιν ως εσοδύλω προσφήτευσεν, θαλωρ και ερωαν εν τω ονόματι (χ' αγαλλιάσων. ερωαν μηδ' το προστερον, τ' υότητος όνομα τρανω τω χειτω υπο πασδς μαρτυρμνον άκχαι ηγαλλιάσατο, όταν αρπι προσ Ιορδάνλω ως παλαια και νεα μεσίτης

C ο προσδρομος βαπτίσειν εξεπορευετο, το κρυπτόμνον εν τη ερημω κειμήλιον, ως εν σιώτει τω κόσμω φαγον φως το άπροσπον, χη λαθον τοις μωπάζοντα, δημοσιεύη σποελλόμνον, οτε εν μέσω τω Ιορδανη τω ύδαρ τ' αφέσεως ίσατο καθαύρον τ' κόσμον, οσα αυτω καθαύρομνοι οτε φωνη μ' πασδς ερωανεν βροντώση υος μαρτυρεται ο αγαπι-

D ret: cum in medio Iordane aqua venia habet, mundum purgans, non autem ipsa purgata: cum paterna quidem voce caelitus intonante dilectus Filius esse

E neutrum horum a sua natura desciverit. O miraculum mentem omnem superans! Non externis corpori gloria accessit, sed internè ex Dei Verbi deitate, modò quodam omnem sermonè excedente ipsi personaliter unita. Quonam pacto, quæ misceri nequeunt, inter se miscentur, & tantè ab omni confusione libera manent! Quonam modo ea, quæ inter se coire non possunt, in vnũ coeunt, nec tamen propriam naturæ suæ rationem excedunt! Hypostatica vnionis hæc res est: qua fit, vt, quæ coniuncta sunt, vnũ, atque vna persona reddantur, nimirum in diuisionis experte differentia, & cõfusione carente coniunctione, seruata personæ vnitate, ac naturarum dualitate, tum per immutabilem Verbi incarnationem, tum per mortalis carnis immutabilem atque omnem mentis captum superantè s̄cificationem. Atque per modum cõmunicationis, atque inconfusæ naturarum inter se im̄cationis, hypostaticæq; vnionis, tum Deus humana, tũ homo diuina sibi asciscit. Vnus enim est, qui & illud ab omni æternitate fuit, & hoc postea factus est. Hodie ad hominum aures ea perueniunt, quæ nunquam audita fuerant. Non qui homo cernitur, hic vnigenitus ac dilectus Dei filius, eiusdemque cum eo substantiæ esse perhibetur. Atque hoc testimonium verum est, hoc præconium verum. Nam ipsemet Pater, qui genuit, hanc prædicationè pronunciat. Adit Dauid, ac diuinitus sonantem Spiritus citharam pulset, planiusque nunc atque expressiùs vocem hanc moduletur, quam olim propheticus ac puris oculis Verbi dei ad nos carnalem aduentum tanquam futurum longè antè prospiciens, vaticinatus est, Thabor & Hermon in nomine tuo exultabunt. Hermon enim priùs, cùm filietatis nomen, quod paterno testimonio Christo aperte tribuebatur, audiisset, exultauit, cùm præcursor Ioannes, tâquam veteris ac noui Testamenti mediator, baptizandi causa proficisceretur, in hoc videlicet missus, vt thesaurum in deserto absconditum, tanquam in tenebris, hoc est in mundo, lucentem inaccessam illam lucem, atque iis incognitam, qui oculorum caligine laborabant, in publicum proferret: cum in medio Iordane aqua venia habet, mundum purgans, non autem ipsa purgata: cum paterna quidem voce caelitus intonante dilectus Filius esse

neutrum horum a sua natura desciverit. O miraculum mentem omnem superans! Non externis corpori gloria accessit, sed internè ex Dei Verbi deitate, modò quodam omnem sermonè excedente ipsi personaliter unita. Quonam pacto, quæ misceri nequeunt, inter se miscentur, & tantè ab omni confusione libera manent! Quonam modo ea, quæ inter se coire non possunt, in vnũ coeunt, nec tamen propriam naturæ suæ rationem excedunt! Hypostatica vnionis hæc res est: qua fit, vt, quæ coniuncta sunt, vnũ, atque vna persona reddantur, nimirum in diuisionis experte differentia, & cõfusione carente coniunctione, seruata personæ vnitate, ac naturarum dualitate, tum per immutabilem Verbi incarnationem, tum per mortalis carnis immutabilem atque omnem mentis captum superantè s̄cificationem. Atque per modum cõmunicationis, atque inconfusæ naturarum inter se im̄cationis, hypostaticæq; vnionis, tum Deus humana, tũ homo diuina sibi asciscit. Vnus enim est, qui & illud ab omni æternitate fuit, & hoc postea factus est. Hodie ad hominum aures ea perueniunt, quæ nunquam audita fuerant. Non qui homo cernitur, hic vnigenitus ac dilectus Dei filius, eiusdemque cum eo substantiæ esse perhibetur. Atque hoc testimonium verum est, hoc præconium verum. Nam ipsemet Pater, qui genuit, hanc prædicationè pronunciat. Adit Dauid, ac diuinitus sonantem Spiritus citharam pulset, planiusque nunc atque expressiùs vocem hanc moduletur, quam olim propheticus ac puris oculis Verbi dei ad nos carnalem aduentum tanquam futurum longè antè prospiciens, vaticinatus est, Thabor & Hermon in nomine tuo exultabunt. Hermon enim priùs, cùm filietatis nomen, quod paterno testimonio Christo aperte tribuebatur, audiisset, exultauit, cùm præcursor Ioannes, tâquam veteris ac noui Testamenti mediator, baptizandi causa proficisceretur, in hoc videlicet missus, vt thesaurum in deserto absconditum, tanquam in tenebris, hoc est in mundo, lucentem inaccessam illam lucem, atque iis incognitam, qui oculorum caligine laborabant, in publicum proferret: cum in medio Iordane aqua venia habet, mundum purgans, non autem ipsa purgata: cum paterna quidem voce caelitus intonante dilectus Filius esse

Psal. 88.

Mat. 17.

NIS
SCE
A

afferebatur is qui baptizabatur, à columba autem, tanquam à Spiritu, veluti digito indicabatur is, cui testimoniū & cebatur. Nūc autem exultat ac lætitia perfunditur Thabor, diuinus inquam ac sanctus ille mons, nec minus gloriæ ac splendoris ratione, quàm ingenti quadam altitudine, sublimis. Nunc meritò exhilaratur. De gratia enim cum cœlo certat. Nam in quem illic angeli immotam oculorum aciem intendere nequeunt, hunc regni sui gloria colloquentem selecti Apostoli in hoc monte perspiciunt. In hoc mortuorum resurrectioni fides astruitur, ac mortuorum & viuorum dominus esse declaratur: vt qui scilicet ex mortuis Mosem assumpserit, viuū autem Eliam testem adhibuerit, qui iam olim è terra in ætheream regionem igneo curru subuectus fuerat. In hoc nunc quoque prophetaurum præstantissimi vaticinatur, Domini per crucem ex hac vita discessum iudicantes. Eoq̄ue nomine lætitia gessit, & exultat, atq; arietum saltus imitatur, cum Filiationis testimonium ex nube, hoc est ex Spiritu, vitæ datori Christo à Patre tributū audit. Hoc enim est nomen quod est super omne nomen, cuius causa Thabor & Hermon exultant, Hic est Filius meus dilectus. Hæc rerum omnium conditaurum exultatio est: hoc hominum decus, atque eiusmodi gloriatio, quam nemo eripere possit. Homo enim is est, cui testimonium dicitur, & si non nudus ac simplex. O mentem omnem superantem exultationem hanc quæ nobis concessa est! O spem beatitudinē omnem excedentem! O Dei munera cupiditatem omnem vincientia! O beneficia, sub petitionis mensurā minimè cadentia! O benignum & eximium donatorem, atque incredibili quadam munificentia præditum! O donum, non tam accipiente, quàm dante dignum! O nouam & admirandam commutationem! O dantis potentiam, & accipientis imbecillitatē! O quàm miro modo hominem principij expertem ostendit, & eum, qui principio caret, corporeo modo creatum initium capere! Nam si diuinitatem homo confequitur, dum Deus humanitatem suscipit, profectò, cum vnū eundem Deum atque hominem esse constet, idem ipse cum homo sit, deitatis ratione principio caret, & cum Deus sit, humanitatis respectu initium capit. Et quidem olim in monte Sina, fumus & procella, & caligo & ignis terrorem

In monte Thabor. resurrectioni mortuorum fides astruitur.

Phil. 2.

Exod. 19.

τὸς ὁ βαπτίζομενος ἀεὶ τερὰ δὲ, ἄσπερ τῷ πνεύματι. δεκτικὸς δεικτικῶς ὁ μαρτυρέμενος. νῦν δὲ θαβὼρ ἀγαλλιάται καὶ ἡβεδ, τὸ θεῖον ὄρος καὶ ἅγιον, τὸ ὑψηλὸν, ἔχον τὴν δόξην τε καὶ λαμπρότητα, ἢ τῷ ἀεὶ μετὰ τὸν καιρὸν ἐπαξίας εὐφραίνετο. ἔρχοντο γὰρ ἀμύλλαι τῇ χερί. ὡ γὰρ ἐν ἐκείνῳ ἀγγελοὶ ἀκλινῆς περιέδραν τὸ ὄμμα μὴ θύεσθαι ἐν τῷτα σποδῶλοι οἱ περικρίτοι τῇ δόξῃ τῆ αὐτῆ βασιλείας ὁρῶσθε σὺλάμποντα. ἐν τῷτα, νεκρῶν πιστῶν ἀνάστασις, καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων ἀναδείκνυται κύριος. ἐν νεκρῶν ἰδὼν, μουσίῳ περὶ χάρουτος, ζῶντα δὲ τὴ ἡλίαν παρακαλέμενος μαρτυρεῖ. τὴ πάλα ἐκ γῆς περὶ ἀθῆλον βίβρον ἀρματιλάτῳ περιπλοῦν διφρησάτησαντα. ἐν τῷτα καὶ νῦν περὶ φητὶ οἱ ἔσοχοι περὶ φησὶ εὐσε, ἀλλὰ τωροδ πλὴν ἔξοδον ἔδραπότες μινύοντες ὁβερ σιρτα καὶ ἀλάλλεθ, καὶ ἀριῶν μιμείται τὰ ἄλλατα, μαρτυρεῖται τὴ αὐτίῳ τὴ ὑπότητος ἐκ τῆ νεφέλης τῆ πνεύματος τῆ ζωδότην χερίῳν ἀκρηπιδῆς ὑπὸ πατρὸς μαρτυρέμενον. τῆτο γὰρ ὅτιν ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα, ἐφ' ὃ θαβὼρ καὶ ἔρμων ἀγάλλεται, ἔτος ὅτιν ὁ υἱὸς ὁ ἀγαπητὸς. τῆτο πάσις ὑπέστας ἀγαλλίαμα τῆτο γέρας ἀνθρώποις καὶ ἀναφαιρετον καύχημα. ἀνθρώπος γὰρ, εἰ καὶ μὴ ἴδιος, ὑπάρχει ὁ μαρτυρέμενος. ὡ τὴ ὑπὲρ νῆν ἡμῶν δαρθησίος ἀγαλλιάσεως. ὡ τὴ ὑπὲρ ἐλπίδα αὐτῆς μακροτότητος. ὡ δωρημάτων θεδνικῶντων πλὴν ἔφραση. ὡ χερισμάτων ἐκ ὑπεικόντων μέσοις τῆ αἰτήσεως. ὡ δωτηρος ἀφθόνος καὶ ὑπὸ φουδῆς, ὑπὸ φουη κερπημδῆς μεγαλοπρέπταν. ὡ δωρεῆς, ἀξίας ἔ τῆ λαμβανοντος, τῆ δίδοντος δὲ μάλιτα. ὡ ἔξων συναλλαγμάτων. ὡ δίδοντος δύναμιν, καὶ δωρημδῆς ἀοδενταν. ὡ δωκνόντος ἀνθρώπον ἀναρχην σωματικῶς κησῶμδον ἀρχεαδ. εἰ γὰρ θεδθ μδν ἀνθρώπος ἐν τῷ θεῶν ἀνθρώπιση, αὐτὸς ὁ εἷς θεὸς τε καὶ ἀνθρώπος δεικνυται, ἀρα ὁ αὐτὸς ἀνθρώπος ὢν, ἀναρχὸς ὅτι τῇ θεότητι, καὶ θεὸς ὢν τῇ ἀνθρωπότητι ἀρχεα. πάλα μὲν ἐν ἐν ὄρη Σινᾶ, κερπὸς καὶ ἡέλλα καὶ γνῶφος καὶ πῦρ δωματοῦ πλὴν ἀκραν ἐκείνῳ ἐκεί-

S. IOANN. DAMASCENI

A λυπῆ συγκατάβασι, ἀπορόσιον νο-
μοδότιον κηρύττειν, καὶ ἐκλιθεὶς πα-
ραδεικνύει αὐτῆ ἁγίασμα, καὶ ἐκ
τῆς οἰκείων κτισμάτων τὸν ἀριστοτέ-
λεον δημοσιεύει. καὶ δὲ πάντα φω-
τὸς καὶ ἀγγλῆς πεπληρωσάμην αὐτὸς γὰρ
ὁ τῆ πάντος τεχνητῆς καὶ κύνος ἐκ
κόλπων πατρικῶν ἀφ᾽ ἐγγύθεν, ἕμε-
τάλας τῆ οἰκείας ἰδρύσεως, ἥτοι τῆ ἐν
κόλποις τοῖς πατρικοῖς ἐπιχρύσεως, οὐ-

B χατάλας δὲ τοῖς δούλοις, καὶ δούλου
μορφῷ μορφωσάμενος, καὶ φύσιν, καὶ
χρῆματι γενόμενος ἄνθρωπος, ὡς ἂν
χωρηθεῖν θεὸς ἀνθρώπου ἀχώρητος, δι-
εαυτῆ καὶ ἐν εαυτῷ δεκνὺς τῆς θείας
φύσεως τῆ λαμπαρότητος. τὸ ὅριον μὲν
γὰρ ἐν ἐνώσει τῆ οἰκείας χρείτος, θεὸν
καθίστησι τῆ ἀνθρώπου, ὅτε νέον σικχρὸς
πλαττόμενον πνεῦμα ζωῆς ἐνεφύση-
σε, καὶ τῆ κρείττονος μεταδέδωκε καὶ

C εἰκόνι οἰκεία καὶ ὁμοίωσιν τετήμηκε, καὶ
τῆς ἐδέμ πολίτην ἐργασάτο, καὶ ἀγ-
γέλων ἐποίησε σύντροφον ἀλλ᾽ ἐπεὶ τῆ
θείας εἰκόνας τῆ ὁμοιότητα τῆ τῆ
παθῶν ἰλύι ἐσφάραμεν τε καὶ σινε-
χάμεν, δευτέραν κοινωσίαν ὁ σικπα-
τῆς ἡμῖν κοινωσίαν, πολὺ τῆ προ-
τέρας ἀφαιρέσειν τε καὶ ἀφαιρέ-
σοτέραν. αὐτὸς γὰρ ἐν ἁποστολῇ μέ-

D νων τῆς οἰκείας θεότητος, μεταλαμ-
βάνει τῆ χείρονος, ἐν εαυτῷ θεουργῶν
τὸ ἀνθρώπων, καὶ τῆ εἰκόνι τὸ ἀρ-
τυπον μίμησις, καὶ τὸ οἰκείον κελ-
λος ἐν ταύτῃ ἀφαιρέσειν σήμερον.
καὶ λάμπει μὲν τὸ πρῶτον αὐτῷ
ὡς ὁ ἥλιος φῶτι γὰρ αὐτῷ ταυτί-
ζῆται καὶ ἁποστασι, κεντεῦθεν δι-
ακροῦσιν γενεήναι ἥλιος ὡς δὲ χῶν
λευκῆναι ἁ ἰμάτια ἀεὶ βολῆ γὰρ,
ἔχ ἐνώσει δὲ δόξαται, χρείς, καὶ ὡς
ἐπ καὶ ἁποστασι. νεφέλι δὲ φῶτις

E ἐπεσιάζει, τὸ σέλας ζωγραφῆται τῆ
πνεύματος. ὡς γὰρ πῶς ὁ θεὸς ἀπό-
στολος ἐφίσει, τῆ μὲ ὕδατος εἰκόνα φέ-
ρειν τῆ θάλασσαν, τῆ δὲ νεφέλι
τῆ πνεύματος. πάντα δὲ φωτεινά καὶ
ἐπέλαμπαται τοῖς δεκτικοῖς φῶτις,
καὶ μὴ τῆ ψυχῆν τῶ ῥύσῳ μεμολυσμέ-
νοις τῆς σινειδῆσεως. Δεῦτε ποίνω καὶ
ἡμεῖς τῆ μαθητῆς ζηλώσειν τὸ
ἐπήκοον, καὶ κελουῖπι χρείσῳ ἀφαι-
μῶς ἐφαμεθα, καὶ τῆ παθῶν τῆ ὄχλον

inferens, summam illam demissionem oc-
cultabant, hinc videlicet inaccessum legis
authorem prædicantia, & posteriora sua ob-
scure indicantem, & per opera sua præstantif-
simum artificem declarantem. Nunc autem
omnia splendore ac luce perfunduntur. Et
enim ipse Vniuersitatis conditor, & domi-
nus, ex paterno sinu accessit, non ille qui-
dem à sua stabilitate, hoc est à sessione in pa-
terno sinu, demigrans, verum ad seruos in-
dulgender se demittens, ac serui formam sus-
cipiens, habituque homo factus: vt cape-
retur Deus, qui ab hominibus capi non po-
terat, per seipsum & in seipso diuina natura
claritatem ostendens. Etenim antea quidem
in gratiæ suæ vnione hominem Deum red-
didit, cum recens è terra effecto spiritum
vitæ insufflauit, ipsique quod præstantius e-
rat impertiuit, suaque imagine ac similitu-
dine cum coornauit, atque & ciuem Edem,
& angelorum conuictorem fecit. Verum
quoniam diuina imaginis similitudinem
per vitiorum coenum obscurauimus atque
confudimus, ipse pro sua erga nos misera-
tione secundum commercium nobiscum
init, & quidem priori longè tutius & admi-
rabilius. Ipse enim in diuinitatis suæ præ-
stantia manens, id quod deterius erat, susci-
pit, genus humanum in seipso innouans:
atque imagini exemplar miscetur, pulchri-
tudinemque suam in ea hodierno die osten-
dit. Ac Solis quidem instar, ipsius facies
lucet (etenim luci materia carenti persona-
liter vnitur, eique iustitiæ sol efficitur) atque
ipsum vestimenta tanquam nix albescunt,
(Vestimentum enim non per vnionem
glorificatum est, verum per quandam dun-
taxat affectionem, ac non item hypostaticè)
nubes autem obumbravit, Spiritus nimirum
fulgorè depingens. Nā ad hunc ferè modū
diuinus Apostolus mare aque, nubè Spiritus
imaginem gerere pronunciauit. Omnia autè
lucida, atque eximio quodam ac singulari
splendore prædita sunt iis qui lucis capaces
sunt, quorumque animus conscientia spur-
citie haudquaquam inquinatus est. Agedū
ergo nos quoque Discipulorum obedi-
entiam imitandam nobis proponamus, ac vo-
cantem Christum promptè alacrique animo
sequamur, vitiosarumque affectionum tur-
bam excutiamus, ac Dei uiuentis filium ci-

Phil. 2.

Gen. 1.

ἐκπιναξάμεθα, καὶ θεὸς ζῶντος ἕν ἁπεπαχύντος
P P

Mat. 13.

tra pudorem vllum confiteamur, atque & gloriae spectatores, & arcanorum verborum auditores efficiamur. Sanè enim, quemadmodum Dominus dicebat, beati oculi qui ea vident, & aures quæ ea audiunt, quæ multi prophetae ac reges tum cernere tum audire cupierunt, nec quod cupiebant confecti sunt. Agedum igitur diuinorum oraculorum vocibus, quantum à nobis praestari poterit, explicatis, vobis, quos praclaros conuiuus nactus sum, mensam apponamus, atque ad res diuinas appetitum omnem vestrum contendentibus, diuinæ Scripturæ, quæ Spiritus gratia condita est, epulas exhibeamus, non illas quidem prophanarum litterarum doctrina luxuriantes (nam ne eorum quidem scientia magnoperè imbuti atque instructi sumus) verum illius gratia subnixas, qui blasphemam ad loquendum promptam & expeditam donat. In Caesarea Philippi (4 Pancaus autem hæc Philippi Caesarea nunc appellatur, vrbs olim clara ac celebris, quæ in diuinis literis, Dan vocabatur. Numerauit enim, inquit, Dauid populum à Dan usque Bersabee: 6 in eaque vrbe Dominus, mulieris sanguinis fluxu laborantis cruentum fontem siccauerat) in ea, inquam, vrbe cum primum Discipulorum suorum concilium coegisset, atque illa vitæ petra cathedram sibi in petra quadam ex tẽpore struxisset, interrogabat Discipulos suos, dicens, Quem dicunt homines esse filiũ hominis? Non quod hominũ ignorantiam ignoraret, hoc sciscitatus estis, qui nihil non exploratum habet: verum vt eam hæc ratione, tanquam caliginem quandam spiritalibus oculis incumbentem per scientiæ lumen discuteret. At illi eum ab aliis Ioannem Baptistam, ab aliis Eliam, ab aliis Hieremiam, ab aliis vnum ex prophetis existimari dixerunt. Nam quia tantam miraculorum abyssum perspiciebant, vnum aliquem ex veteribus prophetis esse suspicabantur, qui à morte ad vitam rediisset, atque hinc effici, vt tantam gratiam cõsequeretur. Idque perspicuè liquet ex eo quod ait Scriptura, Audiuit enim Herodes Tetrarcha famam Iesu, & dixit pueris suis, Hic est Ioannes Baptista: ipse resurrexit à mortuis, & ideò virtutes operantur in eo. Hanc igitur suspitionem amoliri studens, ac veram confessionem, tanquã munus aliquod munerũ

Mat. 16.

Luc. 9.

ομοιογησασθην, και θεατοι της δοξης, και αιουσων της διαδοχης των γενωμεθα. αντος γαρ μακαριοι, ως η κλειος εφησεν, οι της ορωντων οφθαλμοι, οπι βλέπουσι, και τα ωτα, οπι ακουουσιν, ε πολλοι προσφηται και βασιλεις επεδυμουν ιδειν και ακουσαι σου ετυχεν ε φεριστος. δευτε ουκ εστις ρησος της γειω λογιω, ως ενδι αναπιξαιτες, ω θεθησασθην τεραπεισαι τοις χειλοις διατυμωσιν υμω, και προσ τα γεια τιω πασαν ανατεινισιν ορεσιν ω θεθησασθην τεραπεισαι γειω λογιω, τη ε πνευματος κεκαρικευμενων χειρι, ε σοφια λογιω ελληνικων αβρινορδιω, επει μηδε λιαν της τειτων μειμημεθα γνωστας, αλλα τω διδοντος φλωσασιν τοις μογαλοισ τερανω, εις το φθησασθαι, επεριδορδιω τη χειρι. εν χειραρεια φιλιππου, πανεις αυτη, η ποτε εν πολεισει πελειωνμου, η φιλιππου και αεροσ πολις, ανομαρο δαν εν τη γραφη λεγομενη τη γειε. ηελμισσε γαρ, φησιν ο δαβιδ τ λαον σου δαν εως βροστεεε εν ταυτη συν τοις δουλοισ ο δεσποτης κενωμενος, της αιμωρροισ της αιματων τιω κριωω εζησεν. εν ταυτη τιω αρωτιω της οικειω μαθητης (ουαγαριος συνοδον, και οπι πνοσ πετρας τιω κειθειραν η πετρα ε ζωης χειραρεια ηρωα τοις μαθηταις αυτη, λεγων, τινα με λεγουσιν οι ανθρωποι εναι τον υιο τον ανθρωπου; ουκ αγνοων της ανθρωπων τιω αγνοια, ο παντα ειδωσ επηρωτισε, αλλα ταυτη τω ε γνωστας φωπι αλαλυσαι βαλωμενος, ωσπερ τινα ζοφον τοις νοεροις οφθαλμοις επικειμενον. οι δε, οισ μω, ιωαννη τον βαπτιστω, αλλοις δε ηλιαν, ετεροις ιερεμια, η εναι τ προσφητης καταγγελλι εφασαν. επειδη γαρ εαρου τιω ταυτιω της γαυματων εβουασον, ως εις ειη της παλαι προσφητης υπεταπαρον εν νεκρων εγγερμενος, ελευθεν τε της ποιαυτης ηζιωτο χειριτος, και τωτο δηλον, ηκουσε γαρ φησιν ηρωδης ο τετραρχης τιω αιωλιω ιησοδ, και ειπε, τοις πασιν αυτη, ετοις ετι ιωαννης ο βαπτισης. αυτος ηγερθη σου της νεκρων και αλα τωτο αι δυναμεις ενεργωσιν εν αυτω απαντων

SIO DANLA OFE

A πάντων ἑαυτοφερέσατον, τοῖς ἀγνοῦσι
 χειροσάου, τί δρᾷ, ὅ πάντα δυνα-
 τὰ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, ὡς μὲν ἀθρο-
 πος, τὴν πύσιν παροβόλλεται ὡς δὲ
 θεὸς λαθραῖως σοφίῃ τὸ φρόνον κλη-
 θέντα, καὶ φρόνον ἀκολοθῆσαντα, ὃν
 τῇ οἰκείᾳ παροβόλλει παροβόσει τῆς
 συγκλησίας ἐπαξιόν παροβόρον. τῆτω
 ὡς θεὸς ἐμπνέει, καὶ δι' αὐτοῦ φθέρη-
 ται, τίς δὲ ἢ πύσιν; ὑμεῖς δὲ τίνα με

B λέγετε εἶναι; ὁ πέτρος δὲ ἐμπύρω τῷ
 ζήλω χαμόδμος, καὶ τῷ ἀγίῳ θεοφο-
 ρέμδος πνεύματι, σὺ εἶ ὁ χριστὸς, ἐ-
 φησε, ὁ ἦος τῆ θεοῦ ἕξ ὄντος, ὡ μα-
 χερὸν σφματος· ὡ παροβόλων χειλέων·
 ὡ θεολόγου ψυχῆς, ὡ θεοφόρου νοῦ, ἄ-
 ξίς τῆς θείας μνήσεως, ὡ ὄργανον, δι'
 ὃν ὁ πατήρ ἀπεφθέρητο, μαχέρως ὄν-
 τος σὺ σίμων ἢ ἰωνᾶ, τὸ γὰρ ὁ ἄ-
 ψευδῆς ἀπεφθέρητο, ἔ σαράξ, ἔχ ἄ-

C μα, σὺ ἀνθρωπίνη σφάμοια, ἀλλ' ὁ
 πατήρ ὁ ἕρανος ταύτω τὴν θείαν τε
 καὶ σπύρητον θεολογίαν σοι ἀπειά-
 λυφεν, εἰδείς γὰρ τὸν ἕρον ὄπτην ὄσασα,
 εἰ μὴ ὁ ἕπ' αὐτοῦ ἡνωσίου ὄδμος ὄνος,
 ὁ γενήσας πατήρ, καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἄ-
 γιον, τὸ καὶ τῆ βάρη τῆ θεοῦ ὄπτη-
 ὄδμον. αὐτῇ ἢ πύσιν ἢ ἀκλήνῃ καὶ ἄ-
 κλόπητος, ἐφ' ἡ ὡς πέτρον ἢ σκ-
 κλησία ἐσφέρηται, ἢ ἐπαξιῶς ἐπώνυ-

D μος γέροντας, ταύτης ἄδου πύλας, ἀ-
 ρεπικῶν σφματά, δαμῶν ὄργανα, κα-
 ταδραμουῦται μὲν, ἀλλ' ἔ χαρῆ-
 (σοι) χαροπλῆσιν, ἀλλ' ἔ χαρῆ-
 πορῆσιν· βέλος ἡπῶν ἄ πληγῶν
 αὐτοῦ γάρουσι τε καὶ ἔσσηται, καὶ
 ἑαυτῶ γὰρ τέρχει κακῶ, ὁ τῇ ἀλη-
 θεία ἀπηχεδισάμδος. ταύτω αὐτοῦ
 ἢ οἰκείᾳ σφάμοια ἀματι, σοὶ δὲ ὡς
 πιστοπύτω ἐγχειλέ, θεοσπονπι-ταύ-
 τῶ ἀκλόνητον καὶ ἀκλύμαντον (σῶς λι-
 ταῖς ἀσφύλαξον, ὄπι μὲν γὰρ ἔ πε-

E ρισαπῆσεια πῶποτε, ἔ σφάμοια, ἔ
 πορῆσεια, ἀσφαλῆς ἢ πεποίθησις,
 χριστὸς ἐφη, δι' ἕ ἕρανος ἐσφέρηται, γῆ
 ἡδρασαί, καὶ μὲν ἀκράδαντος, τῷ γὰρ
 λόγω κωξῆ οἱ ἕρανοι ἐσφέρησαν,
 ἐφη τὸ πνεῦμα τὸ ἄγιον, ἀλλ' αὐτῶ μὲν
 σφραυθῆται τὸν κλύδωνα, καταθραυ-
 σθῆται τὸν πάρορον, καὶ εἰρήλυ γα-
 λυνῶσαν βραουθῆται ἡμῖν καὶ ἀκ-
 μαλον. τὸ το χριστὸν χαρῆκευον, τὸν
 ταύτης νυμφῶν τὸ ἄρεαντον, τὸν σὲ κλειδοῦχον τὸ βασιλείας τῶ ἕρανω ἀναδείξασα, τὸ

omnium præstantissimum, ignorantibus
 tribuere, quidnam is facit, cui nihil impos-
 sibile est? Nimirum ut homo percussæ
 tionem proponit: ut autem Deus occulte eum
 erudit, qui primus vocatus, ac primus secu-
 tus fugrat: quæm pro sua præscientia dignum
 Ecclesiæ antistitem prædestinaret. Hunc, ut
 Deus, afflat, ac per eum loquitur. Quæna au-
 tem erat interrogatio? Vos autem quem me
 esse dicitis? At Petrus ardenti quodam zelo
 inflammatus, ac sancto Spiritu instinctus, Tu
 inquit, es Christus filius Dei vivi. O beatum
 os! O prorsus beata labra! O Theologā ani-
 mā! O Deo afflatam mentem, ac dignā quæ
 diuinitus doceretur! O præclara instrumē-
 ta, per quæ Pater proloquebatur! Beatus sanè
 es Simon fili Iona (hoc enim is pronuncia-
 uit, qui à mendacio alienus est) Non caro,
 non sanguis, nō humana mens, sed Pater cœ-
 lestis, hoc specta cœlū, atque arcanam Theo-
 logiam tibi patefecit. Nemo enim Filiū co-
 gnoscit, nisi is solus qui ab eo cognoscitur,
 & qui eum genuit, Pater, ac Spiritus sanctus,
 qui etiā profunda Dei perspecta habet. Hæc
 est firma illa & immota fides, super quam,
 tanquam petram, Ecclesia fundata est, cuius
 tu meritō cognomentū geris. Aduersus hanc
 inferorum portæ, hæreticorum ora, demonū
 organa, impetum quidem facient, sed non
 præualebunt: arma quidē induent, sed non
 expugnabunt. Sagittæ paruulorum plagæ
 eorum fuerunt, & erunt. Infirmitas lingua
 eorum, & aduersus eos erunt. In sram
 enim perniciem mala fabricatur, qui veritati
 obsistit. Hanc suo quidem ipse cruore com-
 parauit: tibi autem ut fidissimō famulo in fi-
 dem tradit. Hanc precibus tuis ita conferua,
 ut ab omni perturbatione ac fluctibus im-
 munis sit. Nam quod nunquam futurum sit,
 ut euertatur, aut labefactetur, aut expugne-
 tur, planè confidimus: cū Christus id af-
 firmarit, per quæ cœli firmati sunt, terra que
 cōstabilata est, atque inconcussa manet. Ver-
 bo etenim Domini cœli firmati sunt, inquit
 Spiritus sanctus. At verò id ab eo pete, ut tē-
 pestas fedetur, tumultus comprimatur, paxq̄,
 tranquilla, ac fluctuum omnium expers, no-
 bis concedatur. Hoc inquām à Christo sup-
 plex contende, ab eo inquām, qui ipsius im-
 maculatus sponsus est, qui te cœlestis regni
 clauicularium instituit, qui tibi vincendorū

Mat. 16.

1. Cor. 3.

Psal. 63.

Sibi ipse perniciosa sunt, qui Ecclesiam oppugnant.

Psal. 32.

Petrus cœlestis regni clauicularius.



ac solvendorum peccatorum potestatem concessit, quem tu diuino ore Dei uiuentis filium verè prædicasti. O res diuinas atque omnem orationis facultatem superantes! Ipse filium hominis se prædicauit: Petrus autem, vel, vt rectius loquaris qui in ipso loquebatur, Dei filium cum esse pronunciauit. Deus enim verè atque homo est: non Petri, non Pauli, non Iosephi, nec cuiusquam alius patris filius extitit, sed hominis. Neque enim patrem in terra habuit, cui mater in caelo non fuit. Itaque fidem fermoni per opus conciliare cupiens, ac perspectum habens quidnam actura esset omnium rerum opifex Dei sapientia & virtus, ille, inquam, in quo omnes thesauri scientiæ absconditi sunt, Sunt quidam de hîc stantibus, inquebat, qui non gustabunt mortem, donec videant filium hominis venientem in regno suo. Sanè si tanquam de vno dixisset, Et quidam de hîc stantibus, idem fortasse significari coniecissimus, quod per ea verba, Si eum volo manere donec veniam, quid ad te? quod de Ioanne Theologo dictum est, vt qui vsque ad Christi aduentum mortis omninò expers perstiturus sit. Sic enim iam nonnulli præstanti eruditione viri hunc locum exposuerunt. At quoniam diuinus sermo plures fore, qui eum cernerent, indicauit, atque adeò opus subsécutum est, locum non dabit iis, qui huiusce loci explicationem ad hunc modum intelligere voluerint. Sunt de hîc stantibus. Quidnam autem causæ est, quamobrem quidam duntaxat, ac non omnes parem gratiam consecuti sint? An non omnes discipuli & Apostoli? An non omnes simul atque vocati sunt, æquè secuti sunt? An non omnes parem curandorum morborum gratiam nacti sunt? Cur igitur non omnes etiam hoc quoque, prospectum omnem superante, spectaculo donati sunt? An non Dominus à personarum acceptione alienus est? Omnes quidè discipuli: at non omnes auaritiæ morbo cæcutientes. Omnes discipuli: at non omnes præ inuidiæ lippitudine oculorum perspicacia priuati. Omnes discipuli: at non omnes proditores. Omnes Apostoli: at non omnes per desperationem & laqueo guttur implicantes, ac malum malo corrigentes. Omnes Christi amore præditi: at vnus pecuniæ studio flagrans, Iudas inquam Iscariotes. Vnus hic duntaxat

δεσμεῖν καὶ λύειν εὐθείας σοὶ χειρῶν. Ἔ
μνηρον, ὃν θεοῦ ἰσχυρῶς ἐμαρτυροῦμαι, ὡς ἴσως θεοῦ
ἕν ἄψευδῶς ἀνεκίρυσται. ὡς ἴσως καὶ
ἀπορήτων ἀγαθῶν. αὐτὸς ἀνθρώ-
που ἕν ἑαυτὸν ἀνηγόρευσε, καὶ θεοῦ
ἕν ὁ πέτρος, ὁ ἐν τῷ δὲ λαλῶν
μαῖλλον, ἐκίρυσται. θεὸς γὰρ ἐστὶν ὁ
πᾶς καὶ ἀνθρώπος, ὁ πέτρος, ὁ παύ-
λος, ὁ καὶ ἰωσήφ, οὐδέ τις πατὴρ υἱὸς
ἐχρημάτισεν, ἀλλ' ἀνθρώπου. οὐ γὰρ
ἔχει πατέρα ἕντι τῷ ἰσῷ, ὁ μὲν ἐχρημά-
τισται ἐν ἑσθραῖς. ἔργω τοίνυν τοῦ
λόγου πιστωθῆναι βεβλόμενος, καὶ εἰδὼς
ὁ μέλλει δρᾶν ἡ πανουργία τῆς θεοῦ
σοφίας καὶ δυνάμεις, ἐν ᾧ πάντες οἱ θεο-
ταυροὶ τῆς γνώσεως ἀπόρρυφοί, εἰσὶ
πῖνες τῶν ὡδῶν ἐστῶτων, ἔλεγον, οἱ οὐ
μὴ θεύσονται ἰσῶντος, ἕως ἂν ἴδωσι τὸ
ἕν τῆς ἀνθρώπου ἐργόμνηρον ἐν τῇ βα-
σιλείᾳ αὐτῶν. εἰ μὲν οὖν, ὡς ἐφ' ἐνὸς
ἔφησεν, ὡς εἶσι πῖνες τῶν ὡδῶν ἐστῶτων, ἢ
ταυτὸ μὲν ἔντετο πᾶσι μὲν, τῶν ἐν
αὐτὸν ἴσως μὲν, ἕως ἐργουμῆ, πῖ-
νες σὲ, καὶ ἰωάννης τῶν θεολόγων ἐ-
ρημῶν ὡς ἰσῶντος ἀγνοεῖται ἀμέ-
νην μὲν τῆς χειρὸς παρσίας. οὐτα
γὰρ ἰσῶντος πῖνες τῶν ἰσῶντος σοφῶν ἐξε-
λάθοντο. ἀλλ' ἐπεὶ πλείονας ὁ λόγος
τοῖς ἐφομῶν ἐμείνυσε, οὐ μὲν, ἀλ-
λά καὶ τὸ ἔργον ἐπιμαρτυροῦν, ὁ δὲ ὡς
ἴσως τοῖς βεβλομένοις ὡδῶν νοεῖν τοῦ
λόγου πλεῖν ἐκδοσῶν. εἰσὶ τοίνυν πῖνες τῶν
ὡδῶν ἐστῶτων, φησὶ. τίνος ἐνεκεν πῖνες,
καὶ οὐχ ἅπαντες τῶν ἰσῶντος χάρισματος
οὐ πάντες μαθηταὶ καὶ ἀπόστολοι; οὐ-
καὶ πάντες κληθέντες ὁμοίως ἐπιμαρ-
τυροῦν, ὁ πάντες τῶν ἰσῶντος χάρισμα-
τος τῶν ἰσῶντος ἔργου; καὶ οὐ πάν-
τες ὁμοίως καὶ ταύτης τῆς ἰσῶντος ἴσως
καθηξώθησαν ὁμοίως; οὐχ ὁ δεσπότης
τῆς ἀποστολικῆς; πάντες μὲν
μαθηταὶ, ἀλλ' οὐ πάντες τῆ ἰσῶντος
φυλαργυρίας τυφλώθησαν. πάντες
μαθηταὶ, ἀλλ' οὐ πάντες τῆ λύμῃ
τῆς βασιλείας τοῦ ἰσῶντος ἀφρη-
μένοι τῶν ὁμμάτων. πάντες μαθηταὶ,
ἀλλ' οὐ πάντες ἀποστόται. πάντες
ἀπόστολοι, ἀλλ' οὐ πάντες δι' ἀπο-
γνωσεως βρόχου χειρῶν μὲν, καὶ κα-
κῶν τῶν κακῶν διορθῶμενοι. πάντες φι-
λόληστοι, εἰς δὲ φιλάργυρος ἰσῶντος ἰ-
σῶντος ὁ ἰσκαριώτης. εἰς μόνος ὁ κα-
κῶν

Luc. 9.

Io. 21.

De morte
Ioannis E-
uangeliste
quid sentiat
Damasceus.

Eph. 6.

S. IO. DAMASCENI
OPUS

A ἄξιός τῆς γλαρίας τῆς θεότητος. ἀρ-
θῆτα φησὶ ὁ ἀσεβὴς, ἵνα μὴ ἴδῃ τὴν
δόξαν κυρίου. μόνος μὲν οὐδ' ἔτι λοι-
πῶν ἀφιέμενος, ἀπὸ φθορῆς τε καὶ
βάσανος, εἰς πλείονα μανίαν ἐξε-
πύρρετο. ἐδὴ δὲ πάντας τῆς δόξης
γενέσθαι τοῖς ἑατάσ, τῶν παθημάτων
ἐσομένους εἰς ὑπερον. ἐπτεύθει τοῖς κο-
ρυθαίοις τῶν ἀποστόλων περιλαμ-
βανεται μάρτυρας τῆς οἰκείας δό-

B ξῆς τε καὶ λαμπερότητος. τρεῖς δὲ τῆ
ἀειθρῶν, τῆς τριάδος τὸ σπῆλον ὑπεμ-
φύων μυστηρίον. καὶ ὅτι δύο δὲ καὶ
τρεῖς μαρτύρων ἐπιθέσει ῥήματα ἀ-
παν. οὕτως ἀποκρίθη μὲν τῷ περιδύ-
τῃ καὶ τῆς περιδύσεως ἐγκλήματα ἀ-
ποκαλύψῃ δὲ τοῖς ἀποστόλοις τὴν οἰ-
κειαν θεότητα. τὸν ἀνδρῆαν ὄραν, σὺν
τοῖς λοιποῖς ἕτος κατὰ μείναντα ὅσα
εἶχεν εἰπεῖν ἀπολογίας περιελάμβαν.

C τῷ μὴ τυχεῖν τῆς γλαρίας τῆς ἀπει-
πολῆ τῆς δεωσῆτος ἐνάγειται. τότε
ἔχεν ἀνδρῆας κατὰ μεμνηθε, καὶ πᾶς
ὁ λοιπὸς τῶν ἀποστόλων χορὸς, τῷ πο-
πῶ μὲν σωματικῶς διήσαντο, τῷ δε-
σμῷ δὲ τῆς ἀγάπης ἐνάμενοι, καὶ τοῖς
τῆς ψυχῆς κινήμασι, καὶ μετ' ἡμέρας μὲν
ἐξ μαθητῶν καὶ μαρτύρων οἱ θεοὶ εὐαλ-
γελιστῶν γράφασιν λέγεται δὲ δι' ὁ σο-
φώτατος, ἐγένετο μετὰ τοῖς λόγοις τῶν

D τοῖς ὡς ἡμέρας ὀκτώ, κύριος καὶ ἀλη-
θῶς ὀκτώ καὶ ἕξ ἡμέρας πρὸς τῶν τῆς
ἀληθείας κηρύκων ἀναγορευόντων. οὐ
ἀμφωνία γὰρ τὸ λεγόμενον συμφω-
νία δὲ μάλιχα τῆς αὐτῆς ἐκφερομένη
πνεύματος. ἔ γὰρ αὐτοὶ εἰσὶν οἱ λα-
λοῦντες, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τῆς θεοῦ τὸ
λαλοῦν ἐν αὐτοῖς. ὅταν γὰρ ἔλθῃ φη-
σὶν ὁ παρήμενος, αὐτὸς διδάξῃ ὑμᾶς,
καὶ ὑπομνήσῃ ὑμᾶς πάντα. οἱ μὲν
οὐδ' ἡμέρας ἐξ ἡμερῶν, τὰς ἀ-
κρας ὑπεξελόμενοι, τὴν φωνήν λέ-
γω καὶ τελειοῦσθαι, ὡς μέγας ἡλεθμυ-
σαν. ὁ δὲ ἡμέρας ἀριθμῆσαι οὐκ ἔστι, ὡς
καὶ κείνας ἐναειθμίους πεποιθέντων.
ἔτω γὰρ καὶ κείνας ἀειθμῶν τοῖς ἀν-
θρώποις εἶθισται. καὶ ἐξ μὲν, ὡς φωνῆς
ἀειθμῶν καὶ τελείων περιλαμβανέται.
ὅτι γὰρ τῶν οἰκείων μερῶν ἕτος ἀπαρ-
τίθειται. τὸ το γὰρ τρία τὸ ἡμισυ, δύο
τὸ τρίτον, καὶ τὸ ἕκτον ἐν, ἀ συναρμύ-
να, τέλειον αὐτῶν συμπραίνεσθαι. ἐπ-
τεύθει τὸν ἐξ ἀειθρῶν οἱ περὶ ταῦτα δεῖνοι, τέλειον κατανόμασαν. ἀλλὰ καὶ ἐν ἕξ ἡμέρας,

E ἡμέρας ὀκτώ, κύριος καὶ ἀλη-
θῶς ὀκτώ καὶ ἕξ ἡμέρας πρὸς τῶν τῆς
ἀληθείας κηρύκων ἀναγορευόντων. οὐ
ἀμφωνία γὰρ τὸ λεγόμενον συμφω-
νία δὲ μάλιχα τῆς αὐτῆς ἐκφερομένη
πνεύματος. ἔ γὰρ αὐτοὶ εἰσὶν οἱ λα-
λοῦντες, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τῆς θεοῦ τὸ
λαλοῦν ἐν αὐτοῖς. ὅταν γὰρ ἔλθῃ φη-
σὶν ὁ παρήμενος, αὐτὸς διδάξῃ ὑμᾶς,
καὶ ὑπομνήσῃ ὑμᾶς πάντα. οἱ μὲν
οὐδ' ἡμέρας ἐξ ἡμερῶν, τὰς ἀ-
κρας ὑπεξελόμενοι, τὴν φωνήν λέ-
γω καὶ τελειοῦσθαι, ὡς μέγας ἡλεθμυ-
σαν. ὁ δὲ ἡμέρας ἀριθμῆσαι οὐκ ἔστι, ὡς
καὶ κείνας ἐναειθμίους πεποιθέντων.
ἔτω γὰρ καὶ κείνας ἀειθμῶν τοῖς ἀν-
θρώποις εἶθισται. καὶ ἐξ μὲν, ὡς φωνῆς
ἀειθμῶν καὶ τελείων περιλαμβανέται.
ὅτι γὰρ τῶν οἰκείων μερῶν ἕτος ἀπαρ-
τίθειται. τὸ το γὰρ τρία τὸ ἡμισυ, δύο
τὸ τρίτον, καὶ τὸ ἕκτον ἐν, ἀ συναρμύ-
να, τέλειον αὐτῶν συμπραίνεσθαι. ἐπ-
τεύθει τὸν ἐξ ἀειθρῶν οἱ περὶ ταῦτα δεῖνοι, τέλειον κατανόμασαν. ἀλλὰ καὶ ἐν ἕξ ἡμέρας,

indignus erat, qui diuinitatem specta-
ret. Tollatur, inquit, impius, vt non
videat gloriam Dei. Hic igitur solus a re-
liquis missus factus, vt liuore atque inuidia
laborans, maiori furore incendebatur. O-
portebat autem omnes gloriae spectatores
fieri, qui cruciatuum postea futuri erant.
Idcirco Apostolorum principes suae glo-
riae & claritatis testes asciscit. Tres porro
numero, vt venerandum Trinitatis my-
sterium subindicaret. Atque sub duobus
ac tribus testibus stabit omne verbum.

Ad hunc modum Proditori quidem pro-
ditionis crimen occludit. Apostolis autem
diuinitatem suam patefacit. Iudas etenim
Andream cum caeteris infra mansisse con-
spiciens, excusandi facinoris sui causa hoc
dicere non poterat, se ob eam causam ad
Dominum vendendum impelli, quod hu-
iufmodi spectaculo caruisset. Hac de causa
factum est, vt Andreas reliquosque item
Apostolorum chorus infra manserit, rati-
one quidem loci corporeo modo disfun-
ctus, at per charitatis vinculum, animi-
que agitationem copulatus. Et post sex
dies, vt diuini Euangelistae Matthaeus &
Marcus scribunt, vt autem singulari sapi-
entia praeditus Lucas, Factum est post ser-
mones hos tanquam dies octo. Proprie
autem ac verè octo ac sex dies a verita-
tis praconibus commemorantur. Neque
enim in his verbis dissensio est: verum sum-
ma concordia, ab eodem Spiritu prae-
mans. Non enim ipsi sunt qui loquun-
tur, sed Spiritus Dei qui in ipsis loqui-
tur. Cum enim venerit Paracletus, inquit,

ipse vos docebit omnia, & suggeret vo-
bis omnia. Quocirca qui, post sex dies,
dixerunt, subtractis extremis, hoc est
primo & vltimo, medios tantum re-
censuerunt. Qui autem octo numerat, &
hos & illos enumerat. Nam sic quoque
illos numerare apud homines in vsu posi-
tum est. Et quidem senarius, vt primus ac
perfectus numerus, vsurpatur. Ex suis enim
partibus perficitur. Huius enim ternarius
dimidiu est, binarius tertia pars, vnum sexta
pars: quae quidem in vnu conflata, perfectu
cum absolutumque reddunt. Ac proinde
senarium ij, qui harum rerum periti sunt,
perfectum appellarunt. Quinetia sex dierum

2. Cor. 13.

Cum non omnes discipuli ad transfignationis Christi speculaculis admisi.

Ioan. 16.

Senarius perfectus numerus.



spatio rerum omnium quae in oculorum sensum cadunt, congruem Deum sermone suo effecit. Perfectos porro eos esse qui diuinam gloriam conspexerint verosimile est, illam inquam spectaculum omne superantem, illam solam perfectione omni sublimiorrenatq; antiquiorem. Estote enim, inquit, perfecti, sicut & Pater vester coelestis perfectus est, Octonarius autem idcirco adhibetur, quia futuri aui figuram gerit. Etenim septem seculis praesens vita concluditur. Octaua vero futura vita praedicatur, quemadmodum magnus ille Theologus Gregorius dixit, illum Salomonis locum exponens, Date partem septem, hoc est, ut ille inquit, praesenti huic vita: atque etiam octo, id est futurae. Conueniebat porro, ut in octaua, ea quae ad octauam pertinebant, perfectis reuelarentur. Ut enim ille diuinus vere rerum diuinarum interpres Dionysius dixit, Sic Dominus a perfectis famulis suis conspicitur, quemadmodum in monte Thabor ab Apostolis conspectus est. Ac de dierum enumeratione haec nobis explicata sint. Iam vero quid cauae est, quamobrem Petrum & Iacobum & Ioannem assumpserit? Petrum, ut testimonium, quod vere praebuerat, a Patre exhibitum fuisse ostenderet, ac sententiae ipse suae fidem astrueret, nempe quod Pater coelestis hoc ei testimonium patefecerat. Atque etiam ut antistitem, quiq; totius Ecclesiae gubernacula suscepisset. Iacobum autem, ut qui ante omnes Apostolos pro Christo mortem oppetiturus, ipsiusque calicem bibiturus, ac baptismum ipsius causa suscepturus esset. Ioannem denique, ut virginem & purissimum Theologiae organum: quod Dei gloriam omni tempore sublimiorem conspicatus, illud postea, In principio erat Verbum, & Verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum, intonaret. Vnde etiam tonitruum filius appellatus est. Quid autem est, cur Discipulos in montem excelsum subducat? Montes figurato sensu virtutes Scriptura nominat. Omnium porro virtutum apex ac velut arx quaedam est charitas. Hac enim perfectio definitur. Nam si quis hominum & angelorum linguis loquatur, atque habeat fidem ita ut etiam montes transferat, & omnem scientiam, & nouerit omnia mysteria, & tradiderit corpus suum ut ardeat, charitatem autem non habuerit, factus est aes sonans aut cymbalum in cassum atque inar-

Mat. 5.

Octonarius futuri aui figuram gerit.

Eccles. 11.

Io. 1.

Mōtes quid in Scriptura significent.

1. Cor. 13.

τῆς ὀραμῶν ἀπάντων τὸ σύστημα Ἐ λόγῳ θεὸς κηπεργάσατο. τελείους δὲ εἶναι τοὺς πλὴν θεῶν δόξαι εἰκὸς κηθυποπτεῦσθαι, ἵνα πάντων ἐπέκεινα, πλὴν μόνου ὑπερτελῆ ἢ ὑπερτελέων γίνεσθε καὶ φησὶ τελεῖοι, ὡς ὁ πατήρ ὑμῶν ὁ θεὸς τελείος ὄντι. οὐκ ἴδιός δὲ, καὶ γὰρ ἀνότος φέρει τύπον τῶ μέλλοντος. ἐπὶ γὰρ ἀνοσίον ὁ παρὼν συμπεραίνεσθαι βίος, οὐδὲν δὲ ἡ μέλλουσα βιωτῆ ἀναγγελλεῖται, ὡς ὁ μέγας ἐκ θεολογίας Γρηγόριος εἶρησε, τὸ σολομόνιον ρητοὶ ἐξηγουμένους, δοῦναι μέεῖδα τοῖς ἐπί, τῶ παρόντι βίῳ φάσκων, καὶ γὰρ τοῖς οὐκ ἔτι, τῶ μέλλοντι. εἰδὲ δὲ ἐν τῇ οὐδύνῃ τῶ οὐδὲν τοῖς τελείοις ἀποκαλύπτέσθαι. ὡς γὰρ ὁ θεὸς ἡγῶτος καὶ θεὸς τρηγόρος Διονύσιος ἐλέξεν, οὕτως ὁ δευτέρου οὐδὲν τεταῖ τοῖς τελείοις θεράπονται αὐτῶ, ὁν τρέπον ἐν ὄφθθαβάρ τοῖς ἀποστόλοις τελέσθαι. ἐχὼς τῆς ἡμερῶν τῆ ἀριθμῶσιν ἀλλὰ τί πέτρον καὶ ἰακώβον καὶ ἰωάννην παρέλαβε, πέτρον, πλὴν μαρτυρεῖται, ἵνα ἀληθῶς μεμαρτυρηκεν, ἐκ πατρὸς μεμαρτυρημένον δεικνύσαι βεβλῶντος, πατρὸς ἡμῶν τε πλὴν οὐκ εἶναι ἀπόφασις, ὡς ὁ πατήρ ὁ θεὸς τῶν τῶν πλὴν αὐτῶ πλὴν μαρτυρεῖται ἀπειράλυσε, καὶ ὡς ἀπεβέρον, καὶ πάσις τῆ ἐκκλησίας δεξάμενον τῶ πηδάλια ἰακώβον, ὡς ἀπὸ πάντων τῆς μαθητῶν ὑπερχειρότερον τῶν ἡμερῶν, καὶ αὐτὸς πτόμενον τὸ ποτήριον, καὶ τὸ ὑπερ αὐτῶ βαπτισθῆναι ὁμοῦν βαπτισμα. ἰωάννην, ὡς τῆ θεολογίας παρθένον καὶ καθαρότατον ὄργανον, ὅπως τῆ ἀρετῶν δόξαι τῶ θεοῦ θεασάμενος, τὸ ἐν ἀρχῇ ἵνα ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἵνα ἀπὸ τῶν θεῶν, καὶ θεὸς ἵνα ὁ λόγος, βροντήσθαι ὄθεν καὶ βροντῆς υἱὸς ἀναγγελλεῖται. τί δὲ εἰς ὄρος ὑψηλὸν ἀνάγει τοὺς μαθητῶς; ὄρη βροπικῶς ὡς ἀρετῶν ἡ θεῶν κητονομαεῖ γραφή. πᾶσιν δὲ τῆ ἀρετῆς κολοφῶν καὶ ἀκρόπολις ἡ ἀγάπη καθέστηκεν. ἐν ταύτῃ γὰρ ἡ τελειότης ὀρέσεται. εἰάν γὰρ τις ταῖς γλώσσαις τῆς ἀνθρώπων λαλήσῃ καὶ τῆ ἀγγέλων, καὶ ἔχη πτῖν ὡσεὶ ὄρη μεθιστάμεν, καὶ πᾶσαι τῆ γνώσιν, καὶ εἰδὲ ἡ πάντα τῶ μυστήρια, καὶ ὡσαύτῳ τὸ σῶμα ὅπως κηυθῆσθαι, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχει, καλλῶς ἡ γῶν γέρονε, ἡ κύμβαλον ἀλαλάζον, δισμε-

G

H

I

K

S. IO. DAMASCENI

A δυσμενής καὶ ἀναρθρα, καὶ εἰς οὐδὲν λογιώσιμαί. δεῖ ποινῆς τῶν κατὰ τὴν κατὰ τὴν ἀπεινάσας, καὶ πρὸς τὴν ὑψηλοτάτην καὶ θείαν τῆς ἀγάπης ἀναρθείας ἀειοπύλῳ, οὐτω θεορέν τῆ ἀβέβαια. ὁ γὰρ ἐν τῷ ἀκρω τῆς ἀγάπης γινόμενος, πρὸς τὸν πᾶν ἑαυτοῦ ἐξιστάμενος, κατανοεῖ τὸ ἀόρατον, καὶ τὸν ὀπίπεδο ὁρατὸν ἄστρον

B τῆ συμπεποδ νέφους ὑπερπλάμενος, καὶ ἐν τῇ τῆς ψυχῆς ἀθεία γινόμενος, ἐνατενίζε τῷ ἡλίῳ τῆς δικαιοσύνης τρανότερον, εἰ καὶ μὴ παντὶ τῆς θείας ἐμφορηθῆναι δεδωκῆαι. κατ' ἰδίαν τε καὶ πρὸς εὐχὰς μητρὸς γὰρ τῆς πρὸς εὐχῆς ἡσυχία. πρὸς εὐχὴ δὲ, θείας δόξης ἐμφάνει. ὅτε γὰρ τῆς ἀδότης μύσους, καὶ ἑαυτοῖς καὶ θεῷ συγγνώμη, καὶ ἕξωθεν τῆς τῆ κοίτης

C ἀειφορέας ἐλευθεραθῆναι ἐν τῷ ἑαυτοῦ γινόμεθα, τότε τρανῶς ἐν ἑαυτοῖς ὁ θεὸς βασιλεῖαν ὀψόμεθα. ἡ βασιλεία γὰρ τῆς ἐρανοῦ, ἡ πῆς ὅτι θεῷ βασιλεία, ἐν τῷ ἡμῶν ἔστιν, ἡσυχίᾳ ὁ θεὸς ἀπεφθέγγαστο. ἄλλως, ἡμῶν οὐκ οἱ δὲ ἄλλοι, καὶ ἑτέρως ὁ δεαπότης πρὸς ἡμᾶς. δοῦλοι μὲν γὰρ, φέρεται καὶ πῶς δι' ἀπτήσεως τῶν δεαπότη πρὸς ἡμᾶς.

D καὶ τῆς πρὸς θεὸν ἐκδημίας τε καὶ ἐκείσεως, ἡ πρὸς εὐχὴ τῶν ἡμῶν γίνεται πρὸς εὐχῆς, πρὸς εὐχῆς τῶν δι' ἑαυτῆς καὶ ῥωννύει. ὁ δὲ γὰρ καὶ πρὸς εὐχῆς ἡμῶν τῶν θεῶν λόγῳ ἀγιος νοῦς, πῶς πρὸς εὐχῆς; πῶς δὲ δεαπότης πρὸς εὐχῆς, δεόμενος; ἡ δὲ ἄλλοι, ὡς τὸ ἡμέτερον οἰκειόμενος πρὸς ἡμᾶς, καὶ παιδαγωγῶν ἡμᾶς, καὶ ὁδοποιῶν πρὸς τὴν ἀφ' ἧς πρὸς εὐχῆς πρὸς θεὸν ἀνάβασιν, καὶ διδασκῶν, ὡς τῆς θείας δόξης ἡ πρὸς εὐχὴ καθεσταῖ πρὸς εὐχῆς,

E καὶ δεινῶς ὡς ὅσα ἐν ἀντίθεος, καὶ ὡς ἀρχὴ καὶ ἀπὸ ἑαυτῆς πρὸς τὴν γεννητορα, καὶ πρὸς εὐχῆς τῆς ἀφ' ἧς οἰκειᾶς ἰενα φύσεως, ἵνα δι' ἑαυτῆς καὶ γεννηθῆ, καὶ παιδευθῆ, καὶ ἐν μὴσὶ γεννηταί, καὶ ἐξ τῆς κρείττονων, καὶ μὴ ἀλλὰ καὶ δελεάζων τὸν τύραννον, ὅτι μελῶς τηροῦντα, εἰ θεὸς εἴη. τῆ το γὰρ ἡ τῆς θαυμάτων ἐκλήρυθη δυνάμεις. ἀφ' ἧς τὸ πᾶν ἀρχὴ τοῖς θεοῖς τῆ ἀνθρώπινα μίγνουςιν, ὡς ἐν τῇ βρώματι ὑποκρίθησαν τὸ ἀγκυρον. ἔτω γὰρ ὁ θεός τῆς

ticutatē tinniens, nihilique aestimabitur. Operæpretium est igitur vt terrena terræ relinquentes; supra corpus humilitatis asurgentes, atque ad sublimissimam ac diuinam charitatis speculam euecti, ita demum ea, quæ aspectum omnem fuserant, intueamur. Nam qui ad summum charitatis verticem peruenit, quodammodo à se excedens, eum, qui cerni non potest, perspicit, atque corporea nubis caliginem mentis luminibus officientem præteruolans, atque in animæ serenitate constitutus, in iustitiæ Solem liquidius oculos defigit, tametsi non prorsus huiusmodi spectaculo expleri queat. Hanc autem vocem, Scorsum, idcirco adiungit Euangelista, vt ostendat orationis causa in semotum locum secedendum esse. Mater enim orationis est solitudo: Oratio autem, diuinæ gloriæ demonstratio. Nam cum oculis omnibus sensibus nobiscum ipsi & cum Deo versamur, atque ab externa huius mundi iactatione velut in libertatem vindicati, intra nos ipsos sumus, tum demum perspicue Dei regnum in nobis ipsis conspiciamus. Regnum enim cælorum, hoc est Dei regnum, intra nos est, quemadmodum Christus pronunciauit. Cæterum alio modo serui, & alio Dominus orabat. Etenim serui metu atque amore per postulationē ad Dominum accedunt: atque oratio hoc menti affert, vt ad Deum peregrinetur, & cum eo copuletur, eamque per se alit & corroborat. At, verò sancta illa mens, cum Deo Verbo per hypostasim vnita sit, quo tandem pacto orabit? Quonam item modo Dominus orans astabit? An non perspicuum est, ea de causa ipsum orasse, quia personā nostram asciscibat, atque vt nos erudiret, viamque nobis, qua ad Deum per precationem ascenderemus, muniret, doceretque per orationē nobis diuinā gloriā conciliari, illudque, etiā ostēderet se Deo minimè inimicum & aduersariū esse, tū præterea vt Patrē, tanquā sui principiū & causam, honore afficeret, carnēque per naturam suā grassari permitteret, vt per se ipsam & robur cōcipiat, & erudiat atque ad præstantiorū disciplinā & habitū perueniat. Quinetiā vt tyrannū, sedulo an Deus esset obseruantē, inescaret. Nā hoc miraculorū potentia prædicabat. Ob eā causam diuinis humana nunquā non miscet, tanquā scilicet sub effusa hamū occultās. Sic enim is, qui diuinitatis

Oratio secessum requirit.

* Quaedam verba desunt in Grec.

LUC. 17.

Discrimen inter Christi & hominis orationem.



spe tanquam esca quadam obiecta hominem in fraudem induxerat, merito per carnis assumptionem inescabatur. Cernens enim cum inter orandum effulgentem, statim ei faciei Moſis glorificata in mentem venit. Verum, Moſes quidem gloria externe aduentante glorificatur: at Dominus Iesus haudquaquam ascitium gloriae ornamentum habebat, verum ex infita diuinae gloriae claritate manans. Quenam porro inuocatio erat, Propheta Dauid doceat, aperte proloquens, Ipse inuocabit me, Pater meus es tu, Deus meus & susceptor salutis meae. Pater nimirum vt Dei ac Filij, quiq̃ ante secula, atque omnem essentiam, à Patre effulserit: Deus autem & susceptor salutis, vt incarnati, quiq̃ue nostram in seipso naturam atque humanitatis personam subierat. Vnde etiam subiunxit: Et ego primogenitum posui illum. Primogenitus enim inter multos fratres extitit, qui aequè ac nos carnis & sanguinis particeps factus est. Atque, vt quidem Deus Verbum, Filius sempiternus, haudquaquam postea factus est: vt autem homo, postea quoque factus esse dicitur: vt in eo filietatis proprietas ab omni mutatione aliena maneat. Ipse caro factus, carne Dei filio facta, iam inde à primo ortu momento propter hypostaticam unionem ipse hoc factus esse dicitur, per diuinitatem quidem existens, factus autem instar hominis. Ergo in monte Thabor assumptis iis, qui summis virtutum ornamentis praediti erant, transfiguratus est ante eos. Coram discipulis transfiguratur, qui semper eodem modo glorificatus est, ac diuinitatis fulgore collucet. Etenim citra vllum temporis spatium ex Patre genitus, sempiternum diuinitatis radium habet, non autem postea ipsum esse, atque ipsam gloriam nanciscens. Quamquam enim ex Patre est: at sine principio tamen ac tempore est, suamque gloriae claritatem habet. Atque assumpta carne idem ipse est, eandem gloriae claritatem retinens. Ac gloriam quidem caro, simulatque ex nihilo in ortum producta est, obtinuit, diuinitatisque gloria corpori quoque gloriam conciliauit. Vnus enim est Christus, qui & hoc & illud est, eiusdem cum Patre substantiae, atq; eiusdem nobiscum naturae ac generis. Quamquam igitur nunquam sanctum illud corpus

Exod. 34. Moſis & Christi gloriae discrimen.

Psal. 82.

Rom. 8.

ἐλπίδι δελεάσας τὸ ἄνθρωπον, (καρ-
κός πρὸς ἄλλήματα εἰκότως δελεασθή-
σεια. μετ' εὐχῆς γὰρ ὁρῶν ἐξαφρά-
πλοντα, καὶ μαυρούως ἀνεμνήσθη δεδο-
ξασμένον τὸ πρῶτον. ἀλλὰ μαθή-
σῃ, ἔξωθεν τὸ δόξης πρῶτον ὁμοίως
δοξάζεται. ὁ δὲ κύριος ἰησοῦς, ὅτι
ὑπεκλήθη ἔχει τὸ τὸ δόξης ἀρχαίωμα,
ἀλλ' οὐκ ἐμφύτῃ τῆς θείας δό-
ξης λαμπρότης. ἀλλὰ πῆρ ἢ ὑπε-
κλήθη, ὁ πρῶτος δαδὸν διδασκάλω.
καθὼς πρῶτος πρῶτος ἄγγελος αὐτοῦ
ὑπεκλήθη με, πατὴρ μου εἰ σὺ, θεός
μου καὶ ἀπαλήθην τὸ σωτηρίας μου πα-
τὴρ μὲν, ὡς θεὸς καὶ ἕως πρὸς αἰῶνα, καὶ
τὸ ἕως οὐκ ἀλάμψαντος τῷ γενήτορος,
θεός καὶ ἀπαλήθην τὸ σωτηρίας, ὡς
καρκώθεντος, καὶ τίλι ἡμετέραν φύσιν
ἐν ἑαυτῷ τῆς ἀνθρωπότητος πρῶτον.
διὸ καὶ ἐπήγαγε καὶ γὰρ ὠρωτότο-
κον ἡγοσμεν αὐτὸν. ὠρωτότοκος γὰρ
ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς ἐξηπάτησεν, ὁ
πρῶτος πρῶτος ἡμῶν μετασχικώς (καρ-
κός τε καὶ αἱμάτος. ὡς θεός μὲν λόγος
ἕως αἰῶνα, ὅτι ἐγένετο ὑπερον ὡς ἀν-
θρώπος δὲ, καὶ ὑπερον γενόμενος λέ-
γεται, ἵνα μείνη ἀπερὶ ἑαυτῷ τὸ τὸ
ἕως οὐκ ἰδίον. αὐτὸς σὰρξ γενόμενος
τὸ (καρκός ἕως θεὸς γενόμενος ἐξ ἀ-
κρας ὑπάρξεως ἀπὸ τῆς καὶ ὑποστα-
σιν ἕνωσιν, αὐτὸς τῶτο γενήσεται λέ-
γεται, ὡς πρῶτος θεός, γενόμενος δὲ ὡς
ἄνθρωπος. ἐν ὅρῃ τοῦ ὄρατος τοῖς
ἐν ὑψίστῳ ἀρετῆς ἀγαθῆς πόσις
πρῶτος ἀδελφῶν, μεταμορφώθη ἑμπερθεῖν
αὐτῶν. ἑμπερθεῖν τὸ μαθητῶν μετα-
μορφῶται ὁ αἰῶνος δόξης ἀσπίτως
δεδοξασμένος, καὶ λαμπρῶν τῆ ἀστραπῆς τὸ
θεότητος. ἀνάργος μὲν γὰρ οὐκ παρὸς γεννη-
θεὶς, τὸ φυσικῶ ἀκλίνα ἀνάργος κέ-
κλήθη τὸ θεότητος, ἕως ὑπερον τὸ εἶναι
ἐδ' αὐτῷ δόξαν πρῶτος λαμβανόμε-
νος. οὐκ παρὸς μὲν γὰρ, ἀλλ' ἀνάργος καὶ
ἀχρόνος ἐστὶ, τὸ οἰκείαν κερτιμένους τὸ
δόξης λαμπρότητα. καὶ (καρκώθεις, ὁ αὐ-
τός ἐστι ἐν τῷ αὐτῷ μένῳ τὸ θείας φα-
νότητος, καὶ δοξάζει μὲν ἢ σὰρξ ἅμα τῇ
καὶ ἢ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι πρῶτος γῆ
καὶ ἢ τὸ θεότητος δόξα, καὶ δόξα τῷ σώ-
ματος γίνεσθαι. εἰς γὰρ ἐστὶ τῶτο κεί-
νο χρεῖστος, τῷ πατρὶ ὁμοῦσις, καὶ ἢ
μὴ συμφυῆς καὶ ὁμοφύλος, εἰ καὶ
τοῦ οὐδέποτε τὸ σῶμα τὸ ἅγιον
ἀμε-

G

H

I

K

A ἀμέτοχον τῆς δόξης ὑφέστηκε, ἀλλ' ἐξ ἀκρας ἐνώσεως ἔκειτο ἡ σὸ-
 φασιν τὴν δόξαν τῆς ἀοράτου θεότη-
 τος τελείως πεπλήσθηκεν, ὡς μίαν ἔ-
 χον αὐτὸν ἕνα δόξαν τῆς λόγου καὶ
 τῆς σαρκὸς. ἀλλ' ἀφανὴς ἡ δόξα
 ὑπάρχουσα ἐν τῷ φαινομένῳ σώμα-
 τι, τοῖς μὴ χωρῆσι τῶν καὶ ἀγγέλοις
 ἀδελφοῖς τῆς σαρκὸς δεσμοῖς, ἀόρα-
 τος ἐξημερίσθη μεταμορφῶνται τοῖ-
B νων, ἔχον οὐκ ἔτι μεταβαλλόμε-
 νος, ἀλλ' ὡς ἔτι τοῖς οἰκείοις μαθη-
 ταῖς σαφανόμενος, ἀφανίζων τῶ-
 των τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τὸ ἐστὶ τὸ με-
 τμορφῶνται ἑμπαροῦσιν αὐτῶν. μόνον
 γὰρ αὐτὸς ἐν ταυτοτητι παρ' ὃ τὸ φαν-
 ῆται, ἕτερον νῦν τοῖς μαθηταῖς ἐφα-
 ῆται φαινομένους, καὶ ἔλαμψε τὸ φαν-
 ῆται ὡς ἡλίου, τῆς τοῦ ἡλίου
C ἐξέστα πολλῆ δαδουχῆσαντος, τῆς τὸ
 φῶς τὸ φανῆται καὶ φανῆται, καὶ φαν-
 ῆται τὸν ἡλίου φῶς δοχεῖον τεκτι-
 ναμένῳ μετεπέτα. αὐτὸς γὰρ ἐστὶ τὸ
 φῶς τὸ ἀληθινόν, τὸ ἐξ ἀληθινῶν καὶ
 ἀλλὰ φῶς αἰδίου γενόμενον, ὃ τῶ
 πατρὸς ἐνυπόστατος λόγος, τὸ τῆς δό-
 ξης ἀπαύγασμα, ὃ φυσικὸς χαρα-
 κτήρ τῆς τῆς θεοῦ καὶ πατρὸς ἑσσο-
 τῆτος. τῆτος τὸ φανῆται ὡς ὁ ἡ-
D λίου ἔλαμψε. τί φησὶ ὁ εὐαγγελι-
 στα; τί συγκρίνει τῶν ὀφθαλμῶν ἀσχη-
 ῆται; τί φανῆται καὶ φανῆται
 τῶν ἀληθῶν ἀπαύγασμα; ὃ δεσπό-
 τῆτος ὡς οἰκίτης ἔλαμψε; τὸ ἀφά-
 ρητον καὶ ἀφανῆτον φῶς, ὡς ἕπος ὃ
 ἑσσο τῶν πάντων ἐξήστρατε ἡσσομέ-
 νος ἡλίου; ἀλλ' ἔτι φανῆται, φησὶ,
 οὐδὲ συγκρίνω τὸ μόνον μονογενῆς, καὶ
 μηδὲν ἑσσομένον τῆς δόξης ἀπαύ-
E γασμα, ἀλλὰ σαρκὸς δεσμοῖς
 φανῆται, τῆς σωματικῶν ὃ, πικα-
 λιστὸν ἐστὶ καὶ λαμψέτατον, φανῆται
 παρὰδειγμα φέρω, οὐ παντελῶς ὁ-
 μοιωτάτον. ἀμνηστον γὰρ ἀφαν-
 ῆται ἐν κτήσιν τὸ ἀκτιστὸν εἰκονίζε-
 σται, ἀλλ' ὡς ἡλίου εἰς ἕσσο, ἔχει
 δὲ ἕσσο δύο, τῆς τῆς φῶς, ὃ γεννη-
 ται φανῆται, καὶ τῆς τῆς κτήσιν ἐφου-
 ρεζῆτος σώματος δι' ἕσσο δὲ τῶν
 σώματος ἐφ' ἑαυτὸν μόνον τὸ φῶς
 αἰδίου ἕσσοται, καὶ πάσης τῆς γῆς

diuinæ gloriæ expers fuit, verum à primo
 hypostaticæ vnionis momento inuisibilis
 diuinitatis gloriâ perfectè locupletatum
 est, ita vt vna eadémque esset Verbi ac car-
 nis gloria: at cùm ea gloria in corpore sub
 aspectum cadente obscura esset, ab iis, qui
 carnis vinculo constringebantur, nec ea,
 quæ angelorum quoque prospectum fu-
 giebant, capere poterant, cerni non pote-
 rat. Transfiguratur itaque, non quod
 non erat assumens, nec in id quod non é-
 rat migrans: verum, id quod erat, Disci-
 pulis suis declarans, eorum nimirum ocu-
 los aperiens. Atque hæc sententia est ho-
 rum verborum, Transfiguratus est ante
 eos. Idem enim ipse manens, præter id
 quod priùs cernebatur, aliud nunc Dis-
 cipulis apparere videbatur. *Et resplenduit
 facies eius sicut Sol*, eius inquam, qui pro
 ingenti sua potentia Solem hunc lumine
 perfudit, eius qui lucem Sole antiquio-
 rem procreauit, ac Solis luminare, vt lu-
 cis conceptaculum esset, postea fabrica-
 tus est. Ipse enim lux vera est, quæ ex ve-
 ra & materia carente lumine sempiternè gi-
 gnitur, illud, inquam, Patris substan-
 tiale Verbum, ille gloriæ splendor, ille na-
 turalis Dei, ac Patris substantiæ chara-
 cter. Eius inquam facies resplenduit si-
 cut Sol. Quid ais Euangelista? Quid ea,
 quæ verè incomparabilia sunt, compa-
 ras? Quid ea confers ac componis, quæ
 nullam collationem admittunt? Domi-
 nusne instar famuli? Luménne illud, quod
 ferri, propiusque adiri non potest, instar
 huius quod ab omnibus conspicitur, efful-
 sit? At non comparo, inquit, neq; confero
 solum illud ingenitum lumén, ac diuinæ glo-
 riæ splendorem, qui nullius rei similitudi-
 nem gerit: verum quia mihi cum iis, qui car-
 nis catenis vincti sunt, oratio est, id quod in-
 ter corpora præstantissimum ac præclarissi-
 mum est, exempli causa arripio: non quòd
 quàm similitimum ipsi sit (neque enim fie-
 ri potest, vt quod increatū est, in rebus crea-
 tis ita exprimat, vt nullum omninò dif-
 crimen insit.) Verum quemadmodum Sol,
 quamuis vnus sit, duplicem tamen substan-
 tiam habet, alteram videlicet lucis, quæ
 priùs orta est, alteram corporis, quod
 post creatum est: corpore autem per-
 totum in seipso manente, lumen perpe-
 tuò vnitum est, atque in omnes terræ

fines diffunditur : eodem modo Christus quoque sempiternum & inaccessum de lumine lumen, in temporario & creato corpore factus, vnus est iustitia Sol, vnus Christus, in duabus à diuisione remotis naturis agnoscendus. At quidem corpus illud sanctum circumscripsum & definitum erat. Neque enim cum in Thabor staret, extra montem pertingebat: at deitas captum omnium excedebat, atque vltra omnia erat. Atque corpus Solis in modum splendet. Corporis siquidem ille lucis splendor fuit. Etenim communia quidem ea omnia vnus Dei Verbi incarnati extiterunt, tam quæ ad carnem, quam quæ ad circumscriptionis expertem diuinitatem attinebant: & aliud erat id ex quo communes erant gloriæ dotes, aliud rursus id ex quo communes passiones intelliguntur. Caterum vincit diuinitas, atque claritatem suam & gloriam ita corpori impertit, vt interim ipsa inter passiones quodque passionum expertis maneat. Ad hunc modum resplenduit facies eius sicut Sol. Non quod Sole splendidior non esset: sed quantum intueri poterant spectatores. Nam si vniuersam gloriæ claritatem ostendisset, an non illi protinus exarsissent? *Resplenduit facies eius sicut Sol.* Quod enim Sol inter res sensui subiectas est, hoc Deus inter eas, quæ intellectu percipiuntur. *Et vestimenta eius facta sunt alba vt lux.* Vt enim aliud est Sol (est enim fontis luminis, ea vi præditus, vt purè ac liquido perspici nequeat) aliud lumen quod ex eo in terram venit (illud enim diuinæ sapientiæ & benignitatis operatione cernitur ac prospicitur: ne alioqui bonorū prorsus expertes existamus) ad eundem modum facies quidem vt sol splendet, vestimenta autem eius lucis instar alba fiunt, nimirum diuinæ lucis communicatione condecorata. His ita peractis, vt tum veteris, tum noui Testamenti Dominus declararetur, atque hereticorum, quorum instar sepulcri guttura sunt, ora obstruerentur, ac mortuorum resurrectioni fides conciliaretur, atque viuientium & mortuorum dominus crederetur is cui testimonium præbatur, Moses & Elias, vt serui Domino, in gloria astant, atque vnà cum eo colloquentes à conferuis conspiciuntur. Oportebat siquidem ipsis, cõseruorū suorum ac Dei famulorum

fol. 13.

ἐφαπλόσται τοῖς πέρασιν, ἔπαυτο καὶ ὁ
 ἄριστος, φῶς ἐκ φωτός ἀναρχον καὶ
 ἀπερσιστον, ἐν τῷ χρονικῷ χρονισπι-
 στῶ γενόμενος σῶματι, εἰς ὅτι ἥλιος
 διηχοῦστος, εἰς χροῖσιν ἐν δύο ἀδιαι-
 ρήτως ταῖς φύσει γνωρίζομενος. ἐστὶ
 μὲν οὐκ τὸ μὲν σῶμα τὸ ἀγιον ἀει-
 γραπτον. ἔργον ἐν Θαβὼρ ἱστορούμενος,
 ἐξω ἐφικνεῖτο τῶ ὄρει. ἡ δὲ θεότης
 ἀχώρητος ἐν πᾶσιν ἔσα καὶ πάντων
 ἐπέκεινα. καὶ τὸ σῶμα λάμπει ὡς ὁ **G**
 ἥλιος. τῷ γὰρ σώματος τῷ φωτός ἡ
 ἐκλαμψίς γέγονε κοινὰ γὰρ πάντα ἔ-
 ἑνὸς σεαρκωμένου θεοῦ λόγου γενήθη-
 ται, ἅ τε τὸ σαρκὸς καὶ τῆς ἀει-
 γραπτοῦ θεότητος. ἕτερον δὲ ἐξ ἑ κοι-
 νὰ τῆς δόξης ἀρχήματα, ἡ ἕτε-
 ρον ἐξ ἑ κοινὰ τὰ πάντα γνωρίζεται.
 Ἐκτικῆ δὲ τὸ θεῖον, καὶ μεταδίδωσι τὸ
 οἰκείας λαμπρότητος καὶ δόξης τῷ
 σῶματι, αὐτὸ καὶ ἐν πάθει πάθους **H**
 μὲν ἀμέτοχον. οὕτως ἐλαμψε τὸ
 ἀπερσιστον αὐτῷ ὡς ὁ ἥλιος. ἔχον
 μὴ ἕλιος ὑπῆρχε λαμπρότερον, ἀλλ'
 ὄσον ἐχώρου καθορᾶν οἱ βλέποντες.
 πῶς γὰρ εἰ πᾶσαν ὑπέδῃεν τῆς
 δόξης φαιρότητα, ὅσα ἂν κατεφλέ-
 ρθησαν; ἐλαμψε τὸ ἀπερσιστον αὐτῷ ὡς
 ὁ ἥλιος. ὅσα γὰρ ἐν ἀσθητοῖς ἥλιος,
 ἔστο ἐν νοητοῖς θεός. ἅ δὲ ἱμάτια αὐ-
 τῷ ἐγένοντο λευκὰ ὡς τὸ φῶς. ὅσα **I**
 ἕτερον μὲν ὁ ἥλιος, πηγὴ γὰρ ὅτι φω-
 τός, καθορᾶται τριπλῶς μὴ δυνάμε-
 νος, ἕτερον δὲ τὸ φῶς τὸ ἐξ αὐτοῦ
 πρὸς γῆν ἀφικνεῖμενος, ὁρᾶται γὰρ
 καὶ ἀεὶ βλέπει θεοῦ σοφίας καὶ φι-
 λανθρωπίας ἐνεργεία, ὡς ἂν μὴ παι-
 τελῶς ἀμέτοχον τῆς καλῶν κατα-
 στατήτων, ἔπαυτο τὸ μὲν ἀπερσιστον λάμ-
 πει τριπλοῦτον ὡς ὁ ἥλιος, ὡς δὲ φῶς
 λευκίγεται τὰ ἱμάτια, μεταδόσθ
 φωτός τῷ θεῖου ἀγλαΐζόμενα. τοῦ-
 ταν ἔπαυτο τελευτήτων, ὡς ἂν δεῖξθῃ
 παλαιᾶς τε καὶ καινῆς Διαθήκης κύ-
 ελος, καὶ τῆς ἀρετῶν, ὡσαύτως τὰ φῶς
 οἱ λάρυγγες, ἐμφανθεῖν τὰ σῶμα-
 τα, καὶ πισυθεῖν νεκρῶν ἀνάστασις,
 ζῶντων δὲ καὶ νεκρῶν πισυθεῖν δε-
 σπότης ὁ μαρτυρούμενος, μωυσῆς
 καὶ ἡλίας ὡς δέλοισι δεσπότην παρίστα-
 ται ἐν δόξῃ. καὶ τῷ το συλλαλοῦν-
 τῶ

A τὴν δόξαν καὶ παρρησίαν, ἐαυθαλότας, ἐκπλαγίαν μὲν τὴν ἑδωκότα φιλαυτοῦται καὶ συλκῆσθαι, ζήλωται δὲ πλέον καὶ νευρωθῆναι πρὸς τοὺς ἀγῶνας, ὁ γὰρ τὸ πόνον τὰς ἑπιχειρήσας εἰδώς, ῥάστα ἀντὶ τῶν ἀγῶνων καταπολεμήσει, ἢ γὰρ τὸ κέρδος ἐπιθυμία ἐνάγην οἷδε πρὸς ἀφρόδιαν τῆ σωματος, ὡς περ γὰρ φραπῶται, καὶ πύλαι, καὶ γητόνοι, καὶ ἔμποροι (ὡς πολλῇ τῇ περιθυμίᾳ τῶν πόνων ἀπλάμῆσθαι, καὶ πελαγίᾳ καταπολεμῶσι κλύδωνος, καὶ θρησῶσι ὅσα ἀλέγρουσι, ὡς ἀντὶ τοῦ ποθέμενης κερδήματος τῆσσι, καὶ ὅσον τοὺς περιουσίαις ἐντυφῶσας ὄρασι τοὺς κέρδοι, πολλῶν πλέον πρὸς τὴν τῶν πόνων ὑπομονὴν καὶ ἀσθενήσθαι, ἔτι καὶ οἱ πνευματικοὶ τῶ δεσπότη ὑπασιταί, καὶ πύλαι, καὶ γητόνοι, καὶ ἔμποροι, ἢ γίνων κερδῶν ἐφιέμενοι, ἔδδὲ ρεόσθαι κελῶν ὀρεγόμενοι, ὅταν τὰ ἐν ἐπιτοί κείμενα, καὶ αὐτοῖς ὄψοισι θεάσθαι, καὶ τοὺς περιπεπνηκότας τῶν ἐπιτομῶν ἀγαθῶν τὸ χλιδῆς ἐναπαύσθαι, ἐκθυμότερόπως πρὸς τοὺς ἀγῶνας φαλήσθαι, ὅσα ἀνθρώποις ὀρεγασσόμενοι, ἔδδὲ ἀέρα δέροντες, ἔδδὲ βόας ἀροτῆρας ὑποζυγοὺς ἀγοντες, καὶ τῆσσι τὸ γῆς τὰς ἀλλοκας τέμνοντες, ἔδδὲ θαλασσίαν πελαγῶν ἄλων πλέοντες, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτας τῶ σκότους ἀναγωνίζόμενοι, καὶ τῶ τυπείσθαι χαίροντες, καὶ τὸ γυμνάσθαι πλῆστον ἀθροίζοντες, καὶ τῶσσι τῶ κόσμῳ τεκμηρίας, καὶ τοὺς ταῦτα κινῶσι τὸ ποιηρίας πνευμασι, τῶ τὸν φαιροῦ πιδάλιον παρεβαλλόμενοι, καὶ τῆσσι ὡς περ ὄρυμοί, καὶ ἀρπάζοντες, τῆ δυνάμει τῶ πνεύματος ἀπελαύνοντες, καὶ τῶσσι τῶν ἀνθρώπων καρδίαις, ὡς περ πον αὐλαξί, τὸ λόγον τῆσσι θεοσεβείας ἐνασείροντες, καὶ πολύχου τῶ δεσπότη τὸ φάχλιω περιανιμώμενοι, ἀλλ' ἐπι τὸ περικείμενον ἐπανελέθωμεν, τῶσσι μεσῶσιν μὲν, οἷα εἰκός, ἀπεφθέγγαστο ἄγουε ἰσραὴλ νοητέ, ἃ ὁ αἰσθητός, ἰσραὴλ ὅσα ἀκούσθαι δέδυνθαι, Κέλευσ ὁ θεός (καὶ κύριος εἰς ὅτι, εἰς γὰρ θεός ἐν βίαι ὑποστάσθαι γινωσκόμενος, μία γὰρ ἑστὶ θεότητος ἢ μαρτυρούμενος παρὸς, καὶ ἢ μαρτυρούμενος ἑξ, καὶ ἢ ὀπισθιάζοντος πνεύματος,

gloria animique fiducia conspecta, Domini benignitatem & indulgentiam admirari, atque zelum inde maiorem concipere, & ad suscipienda certamina confirmari. Nam qui laborum fructus perspectos habet, idem quodque intrepido animo in certamen descendit. Etenim lucri cupiditas homines eò adducere solet, ut corpori suo minimè parcant. Ut enim milites, & pugiles, & agricolæ, & mercatores magna cum animi alacritate labores suscipiunt, fluctuæque marinos fidenti pectore subeunt, nec prædonum rationem habent, ut expedito lucro potiantur, & quò maiorem ex comparato quæstu voluptatem ab iis percipi vident, qui prius in labore versati sunt, eò magis ad perferendos labores exacuuntur: eodem modo spirituales Domini propugnatores, & pugiles, & agricolæ, ac mercatores, non terrenorum quæstuum cupidi, nec fluxorum bonorum desiderio flagrantes, cum ea, quæ in spe posita sunt, ipsi etiam oculis contuentur, eosque qui prius labores pertulerunt, bonorum in spe positorum deliciis fruentes conspiciunt, maioribus animis ad certamina se comparant, non aduersus homines aciem instruentes, nec aërem verberantes, nec boues aratores sub iugum mittentes, atque eorum opera terram proscindentes, nec per maris fluctus nauigantes, verùm aduersus principatus & potestates ac mundi rectores tenebrarum dimicantes, ac dum caduntur gaudentes, dum opibus spoliantur opes aggerentes, ac mundi procellis, & peruersis spiritibus eas excitantibus, crucis gubernaculum opponentes, eosque tanquam rugientes & rapaces feras per Spiritus virtutem propellentes, atque in mortalium pectoribus, velut in quibusdam fulcis pia religionis sermonem inferentes, atque vberissimam Domino sègetem demetentes. Verùm ad institutum redeamus. Tunc Moses, ut verisimile est, hanc orationem habuit. Audi spiritus Israel, quæ sensilis Israel audire non potuit. Dominus Deus tuus, Dominus vnus est. Vnus enim Deus est, qui in tribus personis agnoscitur. Vna quippe diuinitatis essentia est, Patris testimonium dantis, & Filij, cui testimonium datur, &

Perspectus laborum fructus ad laborem suscipiendum animo excitat.

Exod. 20.

inumbantis Spiritus. Hic est, cui testimonium nunc à Patre dicitur, illa inquam hominum vita. Hanc in ligno pendente ingrati homines videbunt, & vitæ suæ fidem non adhibebunt. Hic vicissim Elias locutus est. Hic est quem in tenui aëra, hæc est spiritu, incorporeum olim conspexi. Deum enim nemo, ut quidem naturâ est, unquam vidit. Atque hoc ipsum quod vidit, in spiritu conspiciatus est. Hæc mutatio dextera excelsi. Hæc sunt quæ oculus non vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis unquam ascenderunt. Ita in futuro seculo semper cum Domino erimus; Christum cernentes diuinitatis luce refulgentem. Quid autem Petrus, postquam diuinæ huius reuelationis spectaculo ei frui contigit? Tanquam spiritu afflatus, atque extra se raptus, Bonum, inquit ad Dominum, est hæc nos esse. Nec mirum. Caliginem enim cum luce commutat. Ac sanè cernitis quàm sol hic noster pulcher sit, quàm decorus, quàm iucundus, quàm charus & expetendus, quàm fulgidus ac præclarus, quàm etiam vita hæc suauius & amabilis, quam omnes velut mordicus retinere student, nihilque non agunt, ut ne ea priuentur. Quanto igitur lucem illam, ex qua lux omnis illuminatur, & suauiorem & magis expetendam esse putatis? & ipsammet vitam, à qua vita omnis viuificatur & impertitur: in qua omnes viuimus, mouemur, & sumus, quanto tandem amabiliorem & iucundiorum? An non totus est dulcedo, ac totus desiderabilis? Nulla est oratio, nulla mentis agitatio, quæ præcellentia modum coniecturâ assequi queat. Comparationem omnem vincit, nec sub mensuram cadit. Quoniam enim modo mensurâ definiri possit quod circumscriptionis expers est, nec vel ipsis mentibus comprehendendi potest? Hoc lumen aduersus omnem naturam palmam obtinet. Hæc vita est, quæ de mundo triumphauit. An non igitur bonum est à bono minimè seiungi? Non absurdè sanè Petrus hoc prolocutus est. Verùm quoniam omnia tempore suo bona sunt, ac suum cuique rei tempus esse Salomon pronunciauit, oportebat porro non iis duntaxat, qui illic erant, bonum circumscribi, sed ad omnes qui fide præditi essent, diffundi ac propagari, quod plures essent qui beneficium perciperent, quod quidem per crucem ac mortem perficiendum

Dent. 18.

3. Reg. 19.

Io. 1.

Psal. 76.

1. Cor. 4.

Act. 17.

Cant. 5.

Ecl. 3.

εἶδος ἔστιν ὁ ἑαυτοῦ πατρὸς νῦν μαρτυ-
ρήσας, ἢ τῆς ἀνθρώπων ζωῆς. ταύ-
την ὅτι ἐστὶν κρεμασμένη οἱ ἀγα-
θὸν ὁφθαλμοῖς, καὶ τῆ ζωῆς αὐτῆς ἔ-
πιπέσει. ἐντεῦθεν τε ἡλίος ἀντί-
φρασην ἔτος ἔστιν, ὅτι ὡς ἐν λεπτῇ αὐ-
ρα τῷ πνεύματι ἀσώματον τὸ πάλας
πεθίσασθαι. θεὸν μὲν γὰρ ἔδειξεν ἑώρακε
πῶποτε, καὶ ὁ ἔστι φύσεως. καὶ ὁ δὲ
ἑώρακεν, ἐν πνεύματι τὸ τοῦ πεθίσασθαι.
αὐτῆ ἢ ἀλλοίωσις τῆς δεξιᾶς τῆς ὑπε-
ρβ. ταῦτά ἔστιν ἂ ὀφθαλμοῦς οὐκ ἴδε,
καὶ ἔς οὐκ ἤκουσε, καὶ ὅτι καρδίας ἀν-
θρώπου οὐκ ἀνέβη πῶποτε. ἔπος ἐν
αἰῶνι τῷ μέλλοντι πάντοτε (ὡς κυρία
ἑσόμεθα, καὶ ὅτι ὄραντες τῷ φωτὶ ἀ-
σπράγγισα τῆς θεότητος. τί δὲ ὁ πέποι-
στος θεῖας ταύτης ἀποκαλύψεως θεα-
τῆς γυμνῶν; ὡς ἐν ἑοῖς τῷ πνεύ-
ματι, καὶ ὅτι ἔστι ἡμᾶς ἀδὲ εἶναι, τῷ
κυρίῳ ἐφραση. τίς γὰρ ζῶον φωτός
ἀνταλλάσσει; ὅρατε τῆ ἡλίον τῆτον
ὡς χαλδός, ὡς ἄραμος, ὡς ἵδρος, ὡς πο-
θηνός, ὡς ἐξασπράγγισα καὶ ἐκλαμψεως,
καὶ τῷ ζωῆ ὡς γλυκεία τῆ καὶ ἐπέ-
ρατος, ἢς πάντες ἀντιχρησῆαι, καὶ πά-
τα δρώσιν, ὡς ἂν ταύτης μὴ ἀσπρά-
γγισα. πῶσω μᾶλλον δοχεῖτε τὸ φῶς,
ἐξ ἑ φῶς ἀπαι φωτίζεται, καὶ ποθει-
νότερον καὶ γλυκύτερον, τῷ αὐτοῦ ζωῆ,
ἐξ ἑ ζωῆ ἀπασα ζωῆται καὶ μετα-
δίδδαι, ἐν ἡ πάντες ζωῆ καὶ κινῆ-
μεθα καὶ ἐσμεν, πῶσω πλέον ἐρασιμῶ-
τερον καὶ ἰδύτερον; ἔχ ὅλος γλυκα-
σμός; ἔχ ὅλος ὁπιθυμία; οὐκ ἐπὶ λό-
γος, οὐκ ἐνοια, τῆ ἑσπράγγισα τὸ μέσον
εἰκάσσει. νικᾶ σύγκλεισι πᾶσαι, καὶ
μέτροις ἔχ ἑσπράγγισα. πῶς γὰρ
ἀν μετρηθεῖν τὸ ἀπερίγραπτον, καὶ δια-
νοίας αὐταῖς τὸ ἀσπράγγισα; τῆτον τὸ
φῶς καὶ πάσης φύσεως ἔχ τὰ νικη-
τήρια. αὐτῆ ἢ ζωῆ, ἢ τῶν κόσμων νι-
κῆσαι. πῶς οὖν ἔ καλὸν τῆ καλὸν
μὴ χερσίζεσθαι, οὐκ ἀτόπως ὁ πέποι-
στος ἐφθῆξασα; ἀλλ' ἐπεὶ πάντα καλὰ ἐν
χερσὶ αὐτῆς, καὶ χερσὶ τῷ παντὶ ἀρά-
γματι σολομῶν ἀπεφθῆξασα, ἔδει
ἢ μὴ μόνον τοῖς αὐτοῖς τὸ καλὸν πε-
ρικλείεσθαι, ἀλλ' ὅτι πάντας χερσίζε-
σαι δηλαδὴ τοῖς πιστευόντας, καὶ ὁ δὲ
ἔσαι τὸ ἀγαθόν, ὡς πλείονας εἶναι τοῖς
τῆς ἐνεργείας μετέχοντας, τῆτον δὲ
ταυρὸς καὶ θάνατος οὐκ ἀφαιρῆν ἔμελ-
λει

λεν

SIO
DINZA
OPE

A λην, οὐ χαλὸν μὲν αὐτῷ τὸν τῷ
 ἰδίῳ αἵματι πλάσμα τὸ ἴκιον ἐξα-
 ηρασαντα, ἐφ' ᾧ καὶ σεσάρκωτο. εἰ
 ἐν ὄρφθατὶ μεμνηθετε, οὐκ ἂν εἰς
 πέρας ἢ πρὸς σε εὐαγγελία συνέβη-
 κεν. ἔ γάρ ἂν κληδόνος ἢ βασιλείας
 γένητο, οὐκ ἀλλήτῃ ἰσώατο ὁ πα-
 ραδεισός, οὐκ ἂν ἡ γὰρος' τυρανίης
 ἔ τανάτῃ κατήρητο, οὐκ ἂν εἰς παρ-
 νομίῳ τῷ τῷ ἄδου βασιλείᾳ δέδωτο.
B οὐκ ἂν ἄδου ἀνασέσαστο, οὐκ ἂν ἡ
 εὐα ἀπελελύτρωτο, οὐκ ἂν πατρίαρ-
 χῆ καὶ παρθενομίᾳ καὶ δίκαιοι τ' ἄδου
 μωρῶν ἀεσώθησαν, οὐκ ἂν ἡ φύσις τ'
 ἀφρασίαν ἀεβέβλητο, εἰ ἄδου μὴ
 παρ' ἡμῶν πλὴν γένοιτο ἐπέστησεν, ἐ-
 τυχεῖν ἂν τῆς ἐφύσεως, μὴ ζητεῖ παρ'
 ἡμῶν τὰ χαλὰ ᾧ πέτερε. ἐστὶν ἡ πόλις,
 ὅταν ἄλλοιον πλὴν γένοιτο αὐτὸν κομι-
 σῶ. ἔ σιλῶν ὁ δεσπότης, ἀλλ' ὁ κη-
C κλησίας παριστοίμῃ κατέστησε σε κο-
 σμήτορα. οἱ οἱ μαθηταί, τὰ σὰ παρ-
 βατα, ἀ σοὶ ὁ χαλὸς ἀρχιποιμὸν ἐ-
 νεχέισε, τοῖς σοῖς λόγῳ εἰς ἔργον
 παρήγαγον, τῷ χριστῷ σιλῶν τε-
 κίλυάμνοι, μωσῆ τε καὶ ἡλία τοῖς
 τέτε θεράπονται σήμερον. ἔ λογισμῶ
 ταῦτα ὁ πέτερος ἐφθέγγετο, ὅταν τοῖς
 δὲ τῷ τῷ μέλλοι τῷ παρθενομίᾳ
 πνεύματος, μὴ εἰδὼς γὰρ ὁ λέγῃ, φη-
D σὶ ὁ λυκῆς ὁ θεότατος, καὶ ὁ μαριος
 δὲ πλὴν ἀπῆσαν πῆσαν. ἡ (αὐ γὰρ, φησὶ
 ἐκφοβοῖ. ταῦτα φθρηγομῶν τῷ σίμων-
 νος, ἰδὼν νεφέλη φώτειν ἐπεσπίασε, καὶ
 φέροι οἱ μαθηταί) συνεχέθησαν μείζο-
 νι, ἰσοῦν τοῖς σωτήρα καὶ κρείον, (αὐ
 μωσῆ καὶ ἡλία εἶστο τ' νεφέλης γερ-
 νότα θεώμνοι. πάλαι μὲν οὐδ' ὁ θεό-
 πτης τ' γένοιτο γνῶφον ὑπῆρχετο, τὸ σικῶ-
 δες, τῷ νόμου ὑπαγνιπθόμενος. σικῶν
 γὰρ εἶχεν ὁ νόμος τῷ μέλλοντων, οὐκ
E αὐτῷ τ' ἀληθείαν παύλῃ γράφοντος
 ἀκουσον, ἔ τότε μὲν ἰσραήλ οὐκ ἀπει-
 ζεν τῷ δόξῃ ἢ παρθενομίᾳ τῷ
 κατὰρρυμῶν δὲ δὲ δὲ, ἡμῶν δὲ ἀνα-
 κεκαλυμμένῳ παρθενομίᾳ τ' δόξαν τῷ
 κρείον κατὰρρυμῶν δὲ δὲ, εἰς
 δόξαν μεταμορφόμενοι μείζονα, κα-
 τὰρρυμῶν δὲ δὲ, εἰς πνεύματος, ἐντεῦθεν
 καὶ νεφέλη, ἔ γνῶφῃ, ἀλλὰ φωτὸς ἐπε-
 σπίασε, τὸ κεκρυμμένον γὰρ τῷ αἰώ-
 νων καὶ τῷ γυνῶν μυστικῶν σικεκαλυμμένῳ, καὶ δόξα δὲ δὲ καὶ ἀνίκα δὲ δὲ
 διὸ δὲ καὶ μωσῆς (αὐ ἡλία παρήγαγε, νόμου τῷ καὶ παρθενομίᾳ πληροῦτες τὸ παρθενομίᾳ.

erat, haudquaquā ei bonū erat illic manere, qui figmentum suum, cuius causa carnē induerat, suo sanguine redempturus erat. Si in mōte Thabor māfissetis, nequaquā, ὁ Petre, pollicitatio tibi facta exitū nacta fuisset. Nō enim regni clauiger extitisses: non latroni paradisi patuisset: nō superba atque infidēs tyrānis deleta fuisset: non orci regia in prēdā concessa fuisset: non Adamus saluti restitutus, non Eua redempta, non Patriarchæ ac Prophetæ & iusti ex imis inferni recessibus crepti fuissent, non denique humana natura incorruptibilitatem induisset. Nisi diuinitatem Adamus præmaturè expetiuisset, quod cupiebat, cōsecutus fuisset. Quocirca, Petre, ne ea, quæ bona sunt, præproperè queras. Erit id aliquādo, cū hoc spectaculo in sempiternū frueris. Domin⁹ non tabernaculorū, sed vniuersæ Ecclesiæ ducē & moderatōrē te cōstituit. Discipul⁹ tui, hoc est oues tuæ, quas bonus ille pastorū princeps fidei tuæ commisit, sermones tuos in opus perduxerunt, vt qui nimirū hodierno tūc Christo, ipfiusque famulis Eliæ ac Mosi, tabernaculum construxerint. Hæc porrò non ratione atque animi consideratione proloquebatur Petrus, verū Spiritus futura prædicentis instinctu. Non enim sciebat quid diceret, ait diuinissimus Lucas. Ac Marcus etiam causam hanc affert, Erant enim timore perterriti. Hæc loquente Simone, ecce *Mar. 9.* nubes lucida obumbravit eos. Atque Discipuli maiore timore obfessi sunt, Iesum Saluatorem ac Dominum cum Mose & Elia intra nubem conspicientes. Atque olim *Exod. 19.* quidem ille Dei spectator diuinam caliginem subibat, Legis videlicet opacitatē subindicans. Umbram enim, vt ex Paulo *Heb. 10.* audire licet, futurorum lex habebat, non ipsam veritatem. Ac tum Israëliticus populus *2. Cor. 3.* in Mosis faciem, quæ abolenda erat, intendere non potuit. Nos autem reuelata facie Domini gloriam intuemur, à gloria in maiorem gloriam transformati, tanquam à Domino Spiritu. Ac proinde nubes, non caliginosa, sed lucida obumbravit. Et enim mysterium à seculis & generationibus absconditum detectum est: ac perpetua & sempiterna gloria ostenditur. Eoque nomine Moses etiam & Elias affiterunt, vt Legis ac Prophetarum personam experient.

QQ

Quem enim Lex & Prophetae praedicant, hic Iesus vitae donator inuentus est. Ac quidem, Moses sanctorum olim morte functorum, Elias autem uiuentium coetum uelut imagine quadam refert. Viuorum quippe & mortuorum dominus est is qui transfignatur. Moses iam in terram profuissam ingressus est. (Iesus enim agrorum distributor ipsum introduxit.) & ea quae olim typice duntaxat inspexerat, perspicue hodierno die intuetur. Hoc enim per nubis splendorem tacite significatur. *Et vox facta est de nube, dicens, Hic est Filius meus dilectus.* Hic, inquam, qui nunc homo cernitur, Filius meus dilectus est. Hic, qui nuper homo factus est, qui humiliter & abiecte uobiscum uersatur, cuiusque nunc facies resplenduit, hic inquam Filius meus dilectus est, seculis omnibus antiquior & solus ex solo, unigenitus, sine tempore & sempiternè ex me, Patre progressus, qui & ex me, & in me, & mecum, & semper est, nec existentiae ratione me posterior: ex me inquam, ut ex paterna causa, atque ex mea substantia genitus (unde etiam mihi consubstantialis est:) in me, quia sine ulla separatione atque excessu genitus: mecum denique, ut qui per se perfecta persona sit, ac non sermo qui ore proferatur, atque in aërem dilabatur. Ob idque in eo acquiesco, ac mihi bene complaceo. Benigna siquidem Patris uoluntas in unigenito suo Filio uniuersi orbis salutem operata est. Benigna Patris uoluntas in unigenito Filio rerum omnium connexionem effecit. Nam cum paruus mundus homo sit, ut qui essentiae omnis, tum in aspectum cadentis, tum oculorum aciem fugientis, nodum ac uinculum in seipso ferat, atque & hoc & illud sit, re uera benigna omnium rerum domini & creatoris ac gubernatoris uoluntas hoc tulit, ut in unigenito & consubstantiali Filio suo diuinitatis & humanitatis, ac per eam conditarum omnium rerum, connexio fieret, ut fit Deus omnia in omnibus. *Hic est Filius meus,* sic, inquam, gloriae meae splendor, ille substantiae meae character: per quem angelos etiam feci, per quem caelum fundatum est, ac stabilita terra: qui fert omnia uerbo uirtutis suae, & spiritu oris sui, hoc est per Spiritum uitaë authorem ac principalem. Ipsum audite. Qui enim hunc suscipit, me suscipit, qui eum, non herili auctoritate, sed paterno modo, misit. Ut enim homo, mittitur: ut au-

δὲν γὰρ ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται καὶ ῥύθισιν, ἔπειθ' ὁ ζωοδότης ἰσοῦς εὐρηται. καὶ μωσῆς μὲν τὴν πάλαι κειομένην ἀνάγκην, ἡλίας δὲ τῶν ζώντων ἐξενεούζει τὸ σύστημα. ζῶσαν γὰρ καὶ τῶν θανάτων ὁ μεταμορφώμενος κύριος. εἰσῆλθε μωσῆς εἰς τὴν γῆν τῆς παλαιάς. ἰσοῦς γὰρ αὐτὸν ὁ κληροδότης εἰσήγαγε καὶ ἀπὸ λαοῦ τυπικῶς ἐθεάσατο, ἀειδήλως αὐτὸν ἰδὼν σήμερον. τῆτο γὰρ τὸ φάσμα γὰρ τῆ νεφέλης ἀνιήσεται, καὶ φωνὴ γένητο ἐκ τῆ νεφέλης λέγουσα, ἔστίς ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός. ἔστος ὁ ὁράμενος ἄνθρωπος, υἱός μου ὁ ἀγαπητός. ὁ πατὴρ γενόμενος ἄνθρωπος, ὁ ἁπενὸς ἡμῶν συναμαστροφόμενος, ἔτι νῦν τὸ πρῶτον ἐλάμψεν, ἔστος ἔστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ὁ παλαιός, ὁ μοῖος ἐκ μόνου μονογενῆς, ὁ ἀρχόντος καὶ αἰδίου ἀρχεθῆναι ἐμοῦ τῆ γενήτορος, ὁ ἐξ ἐμοῦ, καὶ ἐν ἐμοί, καὶ τῶ ἐμοί, καὶ αἰὶ ἀνίσταται ἐφυσσεύζων τὸ ὑπαρξιν. ἐξ ἐμοῦ, ὡς ἐκ πατρὸς αἰτίαι τῆς ἐμῆς γεννηθείς ὑσίας καὶ ὑποστάσεως, διὸ καὶ ὁμοῦστος. ἐν ἐμοί, ὡς ἀρχαίως καὶ ἀνεκφοιτήτως γενόμενος, τῶ ἐμοί, ὡς αὐτοῦ ἐλθὼν ὑπαρχῶν ὑποστάσεως, ἔστος φρενὸς λόγος εἰς ἀέρα, χροῦμενος διὸ καὶ ἀγαπητὸν ἐν τῆτῳ εὐδοκίᾳ. εὐδοκίᾳ γὰρ τῆ πατρὸς ἐν τῶ μονογενεῖ αὐτῷ ἢ τῆ παγκόσμιον σωτηρίαν ἐργάσατο. εὐδοκίᾳ πατρὸς ἐν τῶ μονογενεῖ ἢ τῆ ἀπάντων συνάφῃ συνεκρότησεν. εἰ γὰρ μικρὸς κόσμος ὁ ἄνθρωπος πεφυκε, φέρων ἐν ἐαυτῷ πάσης ὑσίας ὄρα τῆς τε καὶ ἀοράτου τῶν ὑποστάσεων, ὡν τῆ τῆτο χεῖρῶν, ἀληθῶς εὐδοκίᾳ ὅτι τῆ ἀπάντων δεσπότης καὶ κτίστης καὶ ἀρτυρῆς, ἐν τῶ μονογενεῖ καὶ ὁμοῦστος ἢ αὐτῷ, θεότητος τε καὶ ἀνθρωπότητος, καὶ ἀπὸ αὐτῆς τῆς κτίσεως ἀπάσης γενέσθαι συνάφῃ, ἢ ἢ ὁ θεὸς ἐκ πάντων ἐν πᾶσι. ἔστος ἔστιν ὁ υἱός μου, τὸ τῆ ἐμῆς δόξης ἀπαύγασμα, ὁ χρυσὸς τῆς ἐμῆς ὑποστάσεως, διὸ καὶ ἐν τοῖς ἀγγέλοις πεποίηται, διὸ καὶ ἐξ ἐμοῦ ἐπεράσθη, καὶ ἢ γῆ ἐδρασαί, ὁ φέρων ἐκ σύμπαντων τῶν ῥήματι τῆ δυνάμεως αὐτῆς, καὶ τῶ πνεύματι τῆ ἁγίας αὐτῆς, τῶ ζωαρχικῷ καὶ ἡγεμονικῷ δυνάμει πνεύματι. αὐτῷ αἰοῦτε. ὁ γὰρ τῆτον δεχόμενος, ἐμὲ δεχόμενος τὸ σπαστεῖλαι, οὐ δεσποτικῶς, ἀλλὰ πατρικῶς, ὡς μὲν γὰρ ἄνθρωπος σπαστεῖλαι ὡς δε

SIO
DANLA
OTFE

Cur paruus mundus homo fit, ut qui essentiae omnis, tum in aspectum cadentis, tum oculorum aciem fugientis, nodum ac uinculum in seipso ferat, atque & hoc & illud sit, re uera benigna omnium rerum domini & creatoris ac gubernatoris uoluntas hoc tulit, ut in unigenito & consubstantiali Filio suo diuinitatis & humanitatis, ac per eam conditarum omnium rerum, connexio fieret, ut fit Deus omnia in omnibus.

Hic est Filius meus, sic, inquam, gloriae meae splendor, ille substantiae meae character: per quem angelos etiam feci, per quem caelum fundatum est, ac stabilita terra: qui fert omnia uerbo uirtutis suae, & spiritu oris sui, hoc est per Spiritum uitaë authorem ac principalem.

Ipsam audite. Qui enim hunc suscipit, me suscipit, qui eum, non herili auctoritate, sed paterno modo, misit. Ut enim homo, mittitur: ut au-

Qui enim hunc suscipit, me suscipit, qui eum, non herili auctoritate, sed paterno modo, misit. Ut enim homo, mittitur: ut au-

A ὡς δὲ θεός, ἐν ἐμοὶ μένει, καὶ γὰρ ἐν αὐ-
 τῷ, ὃ μὴ πρὸς τὸν μονογενῆ μου υἱόν,
 καὶ ἀγαπητόν, ἔχει πᾶσαν τὴν πατέρα ἐμὴν
 τὴν πεμφαντα αὐτὸν. Ὡς τὸ ἀκούετε. ἔ-
 χει γὰρ ζωῆς αἰωνίου ῥήματα. τὸ τοιοῦτον
 τῶν υἱῶν συμπέρασμα. αὐτῆς ἡ μω-
 σῆς ἢ δὴναμὸς, ἐν τῷ πνεύματι καὶ
 ἡλίας παρὰ τοῖς οἰκείοις τοῖς ἐξέ-
 πτεμψε, καὶ μόνοις τοῖς ἀποστόλοις ὁπτά-
 νεται, καὶ ἕως ἐκ τῶν ὄρων κατέβη, μη-
B δὲνὶ μὴδὲ τὸ θεοδοξίαν ἢ ἀκαθάρτων
 φθεγγόμενοι. τὸ τοιοῦτον γὰρ ὁ δεσπότης ἐν-
 τέλλει. τίνας ἐπέκειν, καὶ τὸ χροῖον, ἐρω-
 ἀτελεῖς οἶμα, τοῖς μαθηταῖς ὁπτάμε-
 ρος, οὐκ ἔως τῆς τελείας τῆς πνεύματος
 μετέξωσ τετυχησάν, ὡς αὐτὸ ἡ λύπη
 μὴ τοῖς τῆς καρδίας πληρώσθην,
 ὡς αὐτὸ τὸ παροδοῦν ἢ φθόνον ἴσ-
 σα ἐκμύνη. φέρε τοίνυν καὶ ἡμεῖς τῶν
 λόγων τῆς ὑποθέσεως συγκαταπαύσω-
C μὲν. ἡμεῖς δὲ τῶν λόγων αἰ μνημο-
 νεύοιτε, ἐγκαρδίως φέροντες τῆς θείας
 ἐκείνης τὴν ἀραδίαν, τῆς πατρικῆς φω-
 νῆς αἰ ἐκ τῆς ἱστορίας, ἕως τοῦ ἁγίου, καὶ ἀγγέλου,
 καὶ ἀγγέλου, καὶ ἀγγέλου, ἀλλ' ὁ υἱός
 μου ὁ ἀγαπητός, αὐτὸς ἀκούετε. ἀκού-
 σάντων αὐτῶν τοιοῦτον λέγοντος, ἀγα-
 πητός κέλευν τὸν θεόν, καὶ ἐξ ὅλης τῆς
 καρδίας. καὶ οὐ φοβούσθαι, ἀλλ' ἐδὲ ὁρ-
 γηθῆσθαι τῶν ἀδελφῶν καὶ εἰκὴν ἀγαλλά-
D γηθῆσθαι τῶν ἀδελφῶν καὶ παρέρων, καὶ
 ἕως ἐλθόντων, παρέρων τὸ δῶρον σου. οὐ
 μοιχεύσθαι, ἀλλ' ἐδὲ ἀφιερῆσθαι χάριτος
 ἀλλοτρίου. καὶ ἑπιτοκίως, ἀλλ' οὐδὲ
 ὁμολογῆσαι. ἐστὶ δὲ ὑμῶν, τὸ ναὶ καὶ
 τὸ ἔ. τὸ δὲ παροδοῦν, τὸ πονηρὸν ὄσιν, καὶ
 ψευδομαρτυρήσθαι. καὶ ἀποσπέρησθαι. ἀλλ'
 καὶ τῶν ἀποδοῦν τὸ δίδω, καὶ τὸ θελό-
 να δῶν σου δ' ἀνείκαον, καὶ μὴ ἀποσπέρη-
 καὶ τὸν ἁπλῶς ἀφρονῆσαι μὴ καλύψης, ἀγα-
 πᾶτε τοῖς ἐχθροῖς ὑμῶν, εὐλογεῖτε τοῖς
E χεταρωμένοις ὑμῶν, καὶ ἠμεῖς τῶν ποιεῖτε τοῖς
 μισοῦσιν ὑμᾶς, καὶ παροδοῦν ὑμᾶς τὸ
 ἐπιπρεσβόλων ὑμᾶς καὶ διακόλων. μὴ κρι-
 νετε, ἵνα μὴ κριθῆτε. ἀφετε, καὶ ἀφθῆ-
 σελαι ὑμῶν. ἵνα γένησθε οἰκτιρῆματες, ὡς ὁ
 πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐξ ὀυνοῦ, ὅτι τὸ ἡλίον αὐ-
 τὸ ἀνατέλλει ὅτι πονηροῖς καὶ ἀγαθοῖς,
 καὶ βροχῆ, ὅτι δικαίοις καὶ ἀδίκους. ταῦτα
 ἵνα ἡμεῖς παροδοῦν ἡμεῖς πᾶσι φυλακῆν
 τηρήσωμεν, ὡς αὐτὸ ἡμεῖς τὸ θεῖον αὐτῶν
 καὶ ταῦτα ὑποψήσωμεν ἀραδίαν, καὶ αὐτὸν
 γλυκυτάτης ἐμφροσύμην γένωσθαι,

tem Deus ; in me manet; & ego in eo. Qui
 unigenitum meum Filium non honorat, me
 Patrem non honorat, qui misit eum. *Ipsium au-*
dire. Habet enim aeternae vitae verba. *Hæc fa-*
cræ huiusce rei conclusio est: hæc mysterij
potentia. Deinde verò quid est quamobrem
 Moysen quidem & Eliam ad sua loca emi-
 ferit, ac solus ab Apostolis cernatur, sicque
 è monte descendant, nemini quicquam ex
 his quæ viderant aut audierant, loquentes?
 (hoc enim Dominus imperavit.) Quanam
 de causa id contigerit, exponam. Cum im-
 perfectos, ut opinor, Discipulos esse com-
 pertum haberet (neque enim plenè adhuc
 atque integrè Spiritum perceperant) hoc id-
 circò ab eo factum est, ne aut eorum pectora
 mœstitia perfunderetur, aut proditorem in-
 vidia rabies in furorem ageret. Hic igitur
 absoluto orationis argumento nos quoque
 dicendi finem faciamus. Vos autem date
 operam, ut hos sermones memoria perpetuo
 tenentis, sic nimirum, ut divini huius specta-
 culi pulchritudinem pectoribus inclusam
 geratis, paternaque hæc vox auribus vestris
 nunquam non infonet, Hic est, non servus,
 aut legatus, aut angelus, sed, Filius meus dile-
 ctus: ipsum audite. Quo circa eum audiamus,
 his verbis utentem, Diliges Dominum Deum
 tuum ex toto corde tuo. Non occides: imò
 ne temerè quidem aduersus fratrem tuum
 irasceris. Quin potius recòciliare priùs fratri
 tuo, & sic veniens offer munus tuum. Nò mœ-
 chaberis: imò ne curiosius quidem alienam
 pulchritudinem intueberis. Non peierabis:
 imò ne omninò quidem iurabis: erit autem
 vestrum, etiam etiam, & non non. Quod
 autem amplius est, à malo est. Non falsum
 testimonium dices. Non cuiquam sua eri-
 pies: imò potius, petèti te da, & eum qui vult
 à te mutuari, non auerferis, & eum qui tua
 tibi tollit, ne prohibeas. Diligite inimicos
 vestros, benedicite maledicètibz vobis, be-
 nefacite iis qui oderunt vos, orate pro ca-
 lumniantibus & persequètibz vos. Nolite
 iudicare, ut non iudicemini: dimittite, & di-
 mittetur vobis: ut sitis misericordes, sicut &
 pater vester cœlestis, qui Solem suum oriri
 facit super malos & bonos, & pluit super ius-
 tos & iniustos. Hæc diuina præcepta quam
 diligentissimè custodiamus, ut nos etiam
 ex diuina ipsius pulchritudine delicias ca-
 piamus, suauissimo nimirum ipsius gustu
 animos nostros exaturantes, nunc quidem

To. 8.

Cur Chri-
 stus prohi-
 buerit ne
 Apostoli
 hoc specta-
 culum enis-
 ciarent.

Mat. 5.

Luc. 6.

Mat. 13.

quantum consequi possunt qui terreno hoc corporis tabernaculo premuntur, post autem clarius ac purius, quando fulgebunt iusti sicut sol, atque corporeis necessitatibus liberati, tanquam angeli cum Domino immortales erunt, in magna & illustri cœlis revelatione ipsius Domini nostri Iesû Christi, cui gloria, & imperium nunc & semper, & in secula seculorum. Amen.

νῦν μὲν ὅσον ἐφικτὸν τοῖς τὸ γὰρ δὲ ἐστὶν πεφοροποιήσας οὐλοῦς τῆς σωματικῆς, ἐπειτα δὲ τρανότερον τε καὶ καθαρότερον, ὅταν ἐκλήρωσιν οἱ δίκαιοι ὡς ὁ ἥλιος, ὅταν ἀπαλλαγέντες τῶν ἀναγκῶν τῆς σωματικῆς, ὡς ἀγγέλοι (ὡν κύριος ἀφάρτοι ἐστίαι, ἐν τῇ μεγάλῃ καὶ ὑπερφανείᾳ ἑσθίων ἀπὸ τῆς ἀνάγκης αὐτῆς ἐκείνης ἡμῶν καὶ σωτήρος ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, ὃ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος νῦν καὶ αἰεὶ, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. ἀμήν.

SCHOLIA IN PRAECEDENTEM ORAT.

1. Cui enim festum) Alludere videtur à contrario ad illud Prou. 23. Cui vix? cui rixae? cui foueae? cui sine causa vulnera? Nónne his qui commorantur in vino? etc.
2. per Dei posteriora) Per Dei posteriora quidam Christi humanitatem intelligunt, vt etiam hoc loco Damascenus. Quidam autem magnificentiam eam Dei, quae in rebus conditis elucet. Hæc enim Dei posteriora dicuntur, quæ post eum nobis ipsi declarant, id quod elegantius exprimit Gregorius Orat. 2. De Theodog. *τὰ μετ' αὐτὸν ἐκείνη γινώσκουσα.*
3. O quàm miro modo) Gr. ὡ δὲ κενώτος ἀνθρώπων ἀναρχὸν σωματικῶς καὶ ἄρχον. Vbi tamēn ex his quæ mox sequuntur, apparet post ἀναρχὸν addendum καὶ ἀναρχόν. Etenim per ἀντιδόσεως figuram, hoc idiomatum communicationem humanitati Christi æternitatem, & eiusdem diuinitati ortus initium tribuit: quod videlicet Christus diuersa consideratione & sempiternus sit, & ortus initium habuerit.
4. Paneas autem) Philippus Herodis frater ad Libani radices, vbi Iordanis & Dan fluuij oriuntur, in Augusti honorem urbem extruxit, eamquæ Cæsaream nuncupauit. Quæ tamen vrbs postea Paneas vocata est. Cæsarea autem Philippi propterea dicta est, vt ab altera Cæsarea, quam itē Herodes in Augusti honorē (cū prius Stratonis turris appellaretur) Cæsareā nominauit.
5. Dan vocabatur) In Græco cod. hic pro δ' ἀνδρῶν, δαν repositum.
6. In eaque vrbe) Hæc verba meo iudicio expungi debent. Nam præterquam quod Græca corrupta sunt, falsum est Christū illic mulierem eam, quæ cruoris profluuio laborabat, in sanitatem restituisse.
7. qui primus vocatus) Hoc loco, perspicuè ita postulante sensu, pro λαλήθητα, κληθητα restituerē non dubitauī.
8. Laqueo guttur implicantes) Ad verb. Laqueo transfixi. Pro περὶ περιβόμβου corruptè legebatur περὶ περιβόμβου, quemadmodum etiam eodem versu χαλὸν pro χερσῶ.
9. Huius enim ternarius) Hic quoque pro τῆς τοῦ τῆς reponendum esse nemo non videt, quemadmodum etiam paulo post pro χαθυποπίου (αἰτίας, χαποπίου αἰτίας, 10. incasum atque inarticulatè) Græca hic habent ἀλάτων δισμενής. sed proculdubio vitiosè. Ego pro δισμενής, nisi quis aptius vocabulum afferat, ἀλατων legendum putem.
11. huiusmodi spectaculo) Pro θείας, nisi vocabulum aliquod desideretur, minimè dubito quin θείας legendum sit. Sequenti autem versu post χαλὸν ἰδίαν τε perspicuum est aliquid deesse.
12. personam subierat) Hæc ita verto, tanquam in Græco sit, καὶ τὴν ἡμετέραν φύσιν ἐν ἑαυτῷ καὶ τὸ ἴδιον ἀνθρώπινης φύσεως ἀποδυσμῆς, vel ἀποδέξασμῆς. Apparet enim aliquid eiusmodi desiderari, vt sensus expleatur.
13. ita exprimat, &c.) Quidnā significet ἀσπλαγχνῶς, viderint Græcæ linguæ periti. ἀσπλαγχνῶς quidem sensum non omninò aspernandum habet. Ego tamē ἀσπλαγχνῶς prorsus legendum censuerim, quod videam & Basilii & Gregorium Naz. hac voce perpetuò vti solere, cū similitudinem omnibus numeris absolutam significare volunt. Quo in genere Basilii ὁμοίσιον illud, quod quidam Arianæ factionis, vt plausibilius errorem suum spargerent, se non improbatū esse ait, dummodò addatur ἀσπλαγχνῶς. Idem enim esse statuit ὁμοίσιον ἀσπλαγχνῶς quod ὁμοίσιον.
14. nec prædonum) Pro ἡγετῶν, πειρατῶν lego.
15. legetem demetentes) τὸν τὰ χυμῶν ἀσπασμῶν, ἀσπασμῶν, tamē aptius mihi videtur. Alterum enim vocabulū de iis rebus vsurpat, quæ ex imis locis in altum extrahuntur.
16. Ob idque in eo aquiesco) In Græco vel delenda est hæc vox ἀπραπτην, vel addendum χαλὸν καὶ, vt sensus integer sit.
17. ac solus ab Apostolis) μόνος in Græco habetur: sed μόνος sententiæ magis conuenire videtur.

I O A N